

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Égész évre 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként
kétyszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség
Ferencz-körút 18. sz.
földszint 2. a.

Kiadóhivatal

József-körút 43. szám.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club
Beregszászi Korcsolyázó-egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vívó-Club,
Érsekújv. Vívó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vívó-Egyes.
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunstmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.
Lévai Torna- és Vívó-Egylet
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet.
Lőcsei vívó- és Torna-Egyesület.
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. torna-egylet,
Magyar Úszó-Egylet.
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vívó-Egyl.,
Marosvásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egyl.,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet.

Nemzeti Hajós-Egylet.
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pozsonyi Hajós-Egylet,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet
Quarnero csónakázó.-egylet.
Sátoraljuhelyi Korcs. Egyl.
Selmeczi Akad. Athléta-Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet.

Szarvasi Korcsolyázó Kör,
Szatmár Németi torna és vívó-egyl.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletika-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli korcs.- és hajós-Egylet,
Torontáli atletikai club
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club,

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47.020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézeteinek.

A sport az iskolában.

A családok kötelessége volna, hogy gondoskodjanak az iskolai testi nevelés pótlásáról, hogy a gyermekeket otthon is lelkesítsék az erősödésre. Mert míg az angol bennlakó iskolákban az iskola a nap minden szakában felügyel a tanulókra, addig a mi iskolánk csak két órát adhat a testgyakorlatra. — De miután a családok vagy épen nem, vagy rosszul teljesítik ebbeli kötelességüket, mégis az iskolának kell valahogy gondoskodni, hogy a fiuk ne elégedjenek meg a heti két tornaórával. — A családokban a gyermek rendszeren a felnőttekkel együtt üzi a ránézve sokszor ártalmas sportot, míg ha az iskola figyelemmel van a tanuló fejlettségére, mindenki a neki megfelelő gyakorlatokat végzi.

A középiskolai tanulószámára az iskolai év alatt a következő sportok a legalkalmasabbak: korcsolyázás, vívás, futás, járás. Azért ezek, mert üzésük legkevésbé veszélyes és legkönnyebben megszerezhető.

A tornatanár, vagy az iskola igazgatója így év elején szólítsa fel a fiukat, hogy jelentkezzenek a vívás stb. gyakorlására. A jelentkezettek most erő és ügyesség szerint a gyakorlatoknak megfelelő csapatokba kell osztani. — Nem lehet kívánni senkitől sem, hogy a neki nem tetsző gyakorlatokra vállalkozzék, de azért tapintattal le lehet beszélni a nem neki valóról.

A tanulók e külön testgyakorlati oktatásért valami csekély összeget mindenestre fizessenek. Mert sem a tornatanártól, sem senkitől nem kívánható ily munka ingyért.

Mindenestre jó, ha a tornatanár taníthatja a sportokat is, de a külön vívómesterek alkalmazása sokszor még jobb eredménnyel járhat. — A vívásra mindenkor legtöbben jelentkeznének, ha a drága eszközöket nem kellene beszerezni. Ezért a legjobb volna, ha az iskola látná el a fiukat vívóeszközökkel. Oly kevés, évenként sokszor semmi az, mit a tornaszerekre az iskola fordít, mért ne vehetne pár kardot is a fenntartó testület.

A korcsolyázás gyakorlása jó téli időben oly kedvelt az ifjak előtt, hogy ettől a tanulás érdekében még tartóztatni kell őket. De hány iskola az, mely mellett korcsolyapálya létesíthető?

A közel, az iskolában fekvő korcsolyapálya azért is kívánatos, mert itt tornaórák alatt korcsolyázhat az egész osztály együtt. Ez által meggyőződik a tornatanár, hogy nemcsak a jó tornászok korcsolyáznak, hanem a legügyetlenebbek is, kiknek leginkább is van szükségük e természetes testgyakorlatra.

A járás, futás gyakorlását is igazában csak a tornaórákon kívül eszközölhetjük, vagy csak akkor itt, ha a szabad tér az iskola mellett van. — Nem értem itt a gyakorlás alatt a versenyre való készülést, a traininget, hanem csak a gyakorlatok rendszeres, fokozatos tanítását.

Sőt még azt sem tartanám hibának, ha az ugrást, egyes szereken való tornázást is úgy gyakorolnák a fiuk, mint sportot, mint szórakoztató mulatságot. Az előtornászi órákon megengedhetőnek tartom például, hogy a fiuk kedvük szerint tornázzanak, ha már a tanítandó gyakorlatokat tudják.

A csónakázás is jó sport volna a fejlettebb fiuknak, de gyakorlása nehezen szerezhető meg.

A velocipédezőt legutoljára emlitem, mert ezt a drága gépek miatt nem lehet csoportosan tanítani, meg azért is, mert én nem tartom oly üdvös sportnak, hogy vele az iskola foglalkozék. Főleg azért nem, mert gondos felügyelet mellett is a velocipédezés több kárt okoz a gyermekeknek mint hasznot.

A legegészségesebb testgyakorlat az úszás, az iskolai év alatt alig egy hónapig gyakorolható, azért vajmi keveset tehetünk érdekében. De arról minden iskola gondoskodhatnék, hogy növendékei könnyebben megtanulhassanak uszni.

Ha az iskola az edző sportokat a tanulókkal megkedvelteti, oly szolgálásokat tesz a jövő nemzedéknek, melyért elismerést érdemel. — Persze e téren a tornatanár a kezdeményezést azért nem igen teheti, mert azt gondolják a szülők, hogy csak jövedelme nagyobbításáért buzgólkodik. Itt az igazgatók dolga volna a felszólítás, mi a jelentkezést is szaporítaná.

Ne féljünk mindig a sportoktól, hanem tegyük a sportokat észszerű tanítás által veszélytelenné. — Mert a sport az ifjakra csak azért veszélyes, mert nekik nem való rossz társaságban mérték nélkül üzik.

L.

Budapesti Torna-Club bajnokságai.

Szept. 26-án d. u. 2¹/₂ órakor vette kezdetét a B. T. C. pálya versenye a csömöri-úti pályán, melynek atletikai pályája erre az alkalomra már teljesen készen állott.

A versenyek rendezése pontos volt, egyedül az hatott zavarólag, hogy az egyes programponatok sorrendjét a versenyzőkre való tekintettel változtatta a rendezőség

A versenyen több újítást tapasztaltunk, a melyek minő általános helyeslésre találtak és remélhetőleg csakhamar mindenütt alkalmazásba fognak jönni. Így különösen felemlítjük a cél pontos beállítását, mely lehetővé teszi a beérkezés kétségtelenül hiteles sorrendjének megállapítását; a diszkoszvetésnél a méterek látható jelzését, a miáltal a közönség megközelítőleg rögtön látja a dobás eredményét (ez a módszer alkalmazható a távolugrásnál és súlydobásnál is); továbbá a távolugrásnál az ugrás pontos mérését, a mely szerint az ugró hátsó lábnyomának az elugrási helyhez legközelebb eső pontja először pálcza letűzése által jeleztetik és a mérés ezután történik.

A versenyek alatt természetesen a főérdeklődés a

bajnoki versenyek felé fordult, melyek élvezetes küzdelmekben gyönyörködtették a laikust és sportembert egyaránt. A bajnokságok eredményei a közepesnél jobbak voltak, a diszkoszdobásban pedig kitűnő, a mennyiben az eddigi európai rekord több mint egy méterrel levertett. A rekordot eddig az amerikai Garrett tartotta 29 m. 15 cm. dobásával, melyet Athénban dobott a tavalyi olimpiai játékok alkalmával. Ez az eredmény most messze elmarad Bauer Rezső dobása mellett, a ki 30 m. 50 cm.-t hajlított. Bauer eme dobásának értékét emeli még az a körülmény, hogy egy más dobása is 30 m. en felül volt. (A világ record 36 m. 19 cm.)

Be kell még számolnunk egy kontinentalis rekorddal, melyet magasugrásban Frey Ferencz ért el, földről 170 cm.-t ugorván. (A világ record 197 cm.)

A versenyek részletes lefolyását következőkben adjuk:

I. Sikfutás 100 yard. 1 előfutam. Kerényi Pál M. U. E. 11" 1. Harsádi József B. T. C. 11" 3. Ramaszeder István B. T. C. Harsády vezet, Kerényi utána nyomul, tenyérszélességgel győz. 4 induló. 2. előfutam. 1. Schubert Ernő M. U. E. 10¹/₅" 2. Speidl Zoltán M. U. E. 11" 3. Kardos Márk M. U. E. Végig vezetve, könnyű győzelem. 5 induló. Döntő futam. 1. Schubert Ernő M. U. E. 10³/₅" 2. Kerényi Pál M. U. E. 10³/₅" 3. Kardos Márk M. U. E. 4. Harsády József B. T. C. Biztos győzelem.

II. Súlydobás távolba. 7¹/₄ kg. golyóval. Szilágyi Gyula „Hódmező-V. T. és V. E.” 10 m. 82 cm. 1. Gaál Dániel „Hódmező-V. T. és V. E.” 10 m. 2. Strasser Zoltán M. U. E. 9 m. 54 cm. 3. Jambrits Lajos, Déling Pál, Horváth István Gajzágó Tibor.

III. Magyarország bajnoksága 200 m. sikfutás. 1. előfutam. 1. Harsády József B. T. C. 25¹/₅" 2. Rupp Jenő Óbudai T. E. 25³/₅" 3. Zimburg Ervin M. U. E. 5 induló. 2. előfutam. 1. Speidl Zoltán M. U. E. 25" 2. Kerényi Pál M. U. E. 25¹/₅" 3. Guttmann Alfred B. T. C. 5 induló. Döntő futam. 1. Speidl Zoltán 24³/₅" 2. Kerényi Pál 24¹/₅" 3. Zimburg Ervin 4. Rupp Jenő Guttmann, Harsády. Végig vezetve biztosan nyer.

IV. Sikfutás 1/2 ang. mfd. 1. Malesiner Gyula M. T. K. 2. Penninger Béla M. U. E. 3. Szűcs Vilmos B. T. C. 4. Argay Ferencz Ó.B. T. E. Nagy térelőnyvel nyerve, rossz harmadik.

V. Magyarország bajnoksága távolugrásban. 1. Schuberth Ernő M. U. E. 594 cm. 2. Gajzágó Tibor B. T. C. 575 cm. 3. Ramaszeder István B. T. C. 570 cm. 4. Kakas Gyula B. T. C. 564 cm. Stursa Hugó, Jambrits Lajos (B. T. C.); Schiller Frigyes (M. T. K.); Ruda Győző (III. ker. T. és V. E.); Kardos Márk (M. U. E.)

VI. Magyarország bajnoksága magasugrásban. 1. Frey Ferencz Ó.B. T. E. 170 cm. 2. Sasse Károly Ó.B. T. E. 162.5 cm. 3. Sajó Béla B. T. C. 160 cm. 3. Harsády József B. T. C. 155. cm. Kakas Gyula, Gajzágó Tibor, Ramaszeder István (B. T. C.); Róka János (M. T. K.)

VII. Rúdugrás. 1. Kakas Gyula B. T. C. 275 cm. Barlai Oszkár Ó.B. T. E. 270 cm. 2. Sasse Károly Sasse Béla, Schwendtner Mihály, (Ó. B. T. E.)

VIII. Magyarország bajnoksága diszkoszvetésben. 1. Bauer Rezső B. T. C. 30.5 m. 2. Szilágyi Gyula H.-V. T. és V. E. 27.25 3. Crettier Rezső M. U. E. 25.70 3. Jambrits Lajos B. T. C. 25 5. Ruda Győző III. ker. T. és V. E. Fazekas János (Ó-B. T. E.); Gajzágó Tibor B. T. C.

IX. Súlyemelés. 1. Bauer Rezső B. T. C.

96'5 kg. 2. Weisz Richard 95'6 kg. 3. Horváth István B. T. C.

X. Gátfutás. $\frac{1}{4}$ a ng. mfd. 1. Pörstinger Nándor III. ker. T. és V. E. 2. Barlay Oszkár Ó-B. T. E. 3. Harsády József B. T. C. 4. Bernthaler Béla B. T. C. 6. induló. Könnyen nyerve.

XI. Staféta-futás. 400 m. 1. M. U. E. csapatja (Speidl, Schubert, Zimburg. Kerényi) 2. B. T. C. csapatja (Harsády, Guttman, Ramaszeder Gajzágó) 3. B. T. C. csapatja.

XII. Sikfutás 120 yard. 1. Guttman Afréd B. T. C. 2. Ramaszeder István B. T. C. 3. Rupp Jenő Ó-B. T. E. Szűcs, Jeszek (B. T. O); Ötvös, Schiller (M. T. K.); Penninger, Kiss (M. U. E) Biztosan testszélességgel nyerve, ugyanannyival harmadik.

Legjelesebb paedagogiai írónk e század elején a testgyakorlásról.

Szilassy János „A nevelés tudománya“ cz. nagy 2 kötetes munkája 1827-ben jelent meg Budán. Látjuk ebből, hogy a testgyakorlásra nálunk már akkor is kellő figyelmet akartak fordítani. Így pl. a nevezett mű I. kötetének 52. §-a „A testi erők mesterséges gyakorlásáról“ 4 lapon keresztül beszél valóban igen érdekesen. Mutatványul ebből egyet-mást szószerint ide iktatok. Egy kis történelmi visszatekintés után t. i. a következőket adja elő:

„Mivel azonban a tapasztalás tanítaná, hogy a növendékek csaknem nemzetségről-nemzetségre gyengébbek lennének; a régiektől használt testgyakorlást (gymnastica) az újabb időkben ismét elővették, s haszonra fordítani kezdték. S valóban a dolgot figyelemmel tekintvén meg kell vallani, hogy a testi erőknek mesterséges gyakorlása által a test keményebb, erősebb s ügyesebb, a lélek pedig a veszedelmek között bizakodóbb s bátrabb lesz. Mindezek mellett koránt sem szándékunk a régiek által használt gyakorlásokat minden kivétel nélkül ajánlani; mert kénytelenek vagyunk megvallani, hogy azok között vagynak részint magokban, részint bizonyos körülállások miatt igen veszedelmesek. A ki tehát a testi erőket mesterséges módon akarja gyakorolni, a következtetkezőkre vigyázzon: a) semmi olyas gyakorláshoz ne fogjon, mely vagy magában, vagy különösen a növendékre nézve veszedelmes lehetne; b) még a magokban hasznos gyakorlásokra nézve is igyekezzék a veszedelmeket elhárítani; c) leginkább oly gyakorlásokat kedveljen, melyek által a növendéknek ereji kifejlődnek s teste erősebb, ügyesebb lesz; d) ilyen gyakorlásokat úgy iparkodjék intézni, hogy a növendéknek kedvesek s kellemetesek legyenek.

Az előadott feltételeknek úgy látszik, a következtetkező gyakorlások megfelelnek, úgy mint 1. az ugrás, azt sokféleképp tehetni, tudniillik minden segítség nélkül, vagy boton, fel, alá, hosszába stb. Ezen gyakorlás által a lábak,

lábszárak, térdek, czombok és a tüdő sőt az egész test erősödik; sok körülállásokra pedig, ha p. o. folyón vagy árkon kell által menni, kész segedelem szereztetik. 2. A futás, ezt is sok módon gyakorolhatni, hegyen, völgyön, vagy rónán, cél nélkül, vagy cél után stb.; a futás is hasznos az említett célokra különösen pedig a tüdőre s szűk mellre nézve, kivált ha okosan intéztetik: mindenesetre nem kell a növendéket meleg napokon futtatni; s futás után nem kell ruha nélkül hagyni, vagy árnyékon nyugtatni. 3. A hajítás, ezt gyakorolhatni kisebb vagy nagyobb, lapos vagy gömbölyeg kövekkel, gyakorolhatni laptával vagy karikával, jobb vagy balkézrel, ivvel, parittyával, vagy segédeszköz nélkül, magasra, messzire, vagy célra stb.; ezen gyakorlás leginkább erősíti a melyet, a szemeket, karokat és vállakat. 4. A küzdés, ez által ha jól intéztetik, az egész test hasznos mozgásba jó, a tagok gyakoroltatnak, az inak kifeszülnek, a mell megtágul, a testben lévő nedvek gyors folyamatba jönnek: többire a küzködés helyesen fog intéztetni ha gyepen, vagy homokos helyen történik, ha minden szükségtelen ruha levettetik s a zsebekből minden kemény portéka kivétetik, ha a küzdőktől minden veszedelmes indulat távoztatik, ha a ruhába vagy hajba kapaszkodás meg nem engedtetik, ha végre az értelmes nevelő felügyelete alatt történik. 5. A mászkálás, ennek is sokféle módja van, mászhatni fa- vagy kötél-lajtorján, síma vagy kérges és ágas fán, vagy vastag kötélén, s a t. ezen gyakorlás által is, főkép a kezek, karok, czombok és lábszárak erősödnek: azonban ha valahol, bizonyára mászás közben szükséges a növendékre gondosan vigyázni, mert ezen gyakorlásban könnyű annak magát igen veszedelmesen megsérteni. 6. A középpont megtartása: ezen gyakorlásnak számtalanok a nemei, ide tartozik p. o. egylábon állás, a deszka élén, gerendán vagy valamely vastagabb rudon való állás, menés, fordulás, leülés, felkelés, a mankón járás, a jégen járás és csuszkálás, valamely botnak vagy rudnak a tenyéren vagy valamelyik ujon való megtartása stb. Mindezen gyakorlások, mivel a testnek és tagoknak gyors és célirányos mozdulásokkal és hajlásokkal vagynak összekapcsolva, a testet erősítik, ügyessé s tökéletesebbé teszik. 7. A táncz, ezt mind a testnek mesterséges gyakorlását azért ajánlhatni, mivel a testnek egyenes állást és a tagoknak hajlékonyságot szerez, a növendéket pedig gyorsá s magát diszesen mozditóvá teszi. Azt talán említeni sem kell, hogy a nemzeti magyar táncz ezen célokra elérésére alkalmasabb, mint az annyira elhalmozott kerengős

táncznak különféle nemei. 8. Az uszással összekapcsolt ferdes: mi a ferdest mint a test tisztaságának s egészségének előmozdítására hathatós eszközt már ajánlottunk; itt pedig azért említjük, mivel az uszásnak, mint a testi gyakorlása bizonyos nemének megtanulására okvetlenül szükséges. Az uszást pedig csak azért is ajánlhatni, mivel sok esetekben a vízbe fulladás ellen védelmezi az embert. Többire az úszásnak tanulásában vigyázni kell a feljebb kijelölt helyen felhozott rendszabásokra, s arra, hogy a hely, melyen a növendék úszni tanul, veszedelmes ne legyen. 9. Az eddig előadott gyakorlatokon kívül, melyekről nagy haszonnal olvashatni Gutschmuthnak ily című munkáját: „Gymnastik für die Jugend“, a testierőknek mesterség gyakorlatokhoz tartozik a lovaglás a mellett, hogy az érett korú növendéket kedvesen s kellemetesen mulatja. igen hasznos; mivel a testnek erőt, a léleknek pedig férjfiu bátorságot szerez.

A II. kötetben nem kevesebb mint 9 helyen emlékezik meg szerző a testgyakorlásról. Ezeket egyenkint a következőkben ismertetni:

Terjedelmesen értekezvén szerző vágyó tehetségről, a gyermeknek ezzel szoros összefüggésben levő játékaikról is szól (75., 76. l.) és a játék megválasztására nézve utasít Gutmaths „Spiele zur Uebung und Erholung des Körpers und Geistes“ cz. művére (1786. évi kiadás 21. l.) továbbá Villame játékaira. melyeket Campe Allgemeine Revisiánja 8-ik kötetének 355—403. lapján lehet olvasni. Persze ajánlásra méltónak tartja az olyan játékokat, a melyek „a testi erő gyakorlásával vannak összekapcsolva.“ — A 107. lapon pedig ezeket olvassuk: „Jutalom gyanánt használhatni a testi erők felhozott természetes és mesterséges gyakorlásának különféle nemeit. A mit csak az hozhat kétségbe, ki soha fontolóra nem vette mennyire örvendeztetik a növendékeket minden oly foglalatosságok, melyek a testi erők gyakorlásával vannak összekapcsolva, s kivált olyak, melyek a szabad ég alatt gyakoroltatnak. Az ilyes multságokat nem ellenző, sőt azokban atyai nyájassággal résztvevő nevelő azon kívül, hogy növendékeinek szeretetét s bizodalmit megnyeri, ugyan azoknak egészségét vidámságát és tartja.“

„A kisebb nemzeti iskolákról“ irván (175. l.), mennyire szem előtt tartja szerző a gyermekek egészségét, kitűnik ezen soraiból: Különösen tehát a testierőkre nézve viseltessenek azok szem előtt és részint az egészségre nézve, részint más okoknál fogva, ne tartassanak a növendékek, kivált a kisebbek harmadfél óránál tovább az iskolában. „Mint látható, itt egészen a Ratio Educ. publ. értelmében szól. — Majd a 301. lapon: „— elejétől fogva úgy kell a férfi növendéknek neveltetnie, hogy testi erejei nemcsak meg ne vesztegetessenek, hanem jövendő állapotjukhoz képest célirányosan mi-

veltessenek is.“ — Vagy tovább a 302.-en: a tulajdonkép úgynevezett testgyakorlás (Gymnastika) az asszonyi nemre nézve czállal ellenkező; sőt úgy látszik, az asszonyi nem természetével, a mi szokásaink szerént pedig a tisztességgel s erkölcsiséggel bizonyosan ellenkezik.“ — Persze ezt a nézetet ma nem tesszük magunkévá.

„A középsorsu növendékek neveltetéséről többek között (a 319. lapon) a következőket mondja: „Minden esetre pedig a közép állapotu növendéknek különösen testi erejére nézve úgy kell neveltetnie, hogy idején megszokván a mértékletes életet: és a hivatalbeli foglalatosságnak a szükséges nyugalommal felváltását, akár a tudományokra, akár valamely művészségre vagy kézi mesterségre, egyszóval akarminő hivatalra adja magát, egészségét fen tudja tartani. Azt csak említeni is felesleges, hogy a növendék jövendő hivatalához képest a testi erőknek is különös gondot kell miveltetniök és gyakorolniok.“

A 322 lapon külön a főrangu fiu- és leánygyermekek elkényeztetése ellen s különösen „a testi erők tökéletesítéséről, természetes és mesterséges gyakorlásáról“ szól.

A munka 128. §-a. „A kézimunkás neveltetéséről“ mond el épületes dolgokat. Így: „A mi különösen a testierőket illeti: mivel a kézimunkának elülhetetlenül szükségesek az erős és izmos tagok, a tartós egészség, a hidegnek, melegnek s mindennemű földkörüli változásnak egészségbeli változás nélkül való kiállása: elejétől fogva úgy neveltetniök a szóban levő növendékeknek, hogy a kényeztetéstől s erőltetéstől egyaránt oltalmazván őket testi erejük a természettel egyezőleg, szabadon fejtsenek ki. A mit annál könnyebben véghez vihetni, minthogy az alsóbb rendbeliek életmódja leginkább közelit ahhoz, mit az egyszerű természet kíván. Azt azután a testi erőknek kifejtésére nézve méltán fogyatkozásnak tarthatni sok helyen a köznépnél hogy időnek előtte oly kézimunkákra szoritkozik a növendék, melyek ennek erejét felülhaladják, elgyöngítik, vagy más-kép megvesztegetik. Valamint azt is méltán hibának tarthatni, hogy gyakran a növendék egészen magára hagyatik, máskor pedig igen is gondosan ápolgattatik, eledellel s itallal terheltetik, s melegről hirtelen hidegre, vagy a hidegről hirtelen melegre vitetik. Legtanácsosabb tehát kényeztetés s erőltetés nélkül a növendék erejét lassan-lassan gyakorolni, s mintegy lépcsőként az erősebb s terhesebb kézimunkákhoz szoktatni.“

Szolgáljon ez a közlemény is csekély adalékul a testgyakorlás történetéhez.

Dobóczy Lajos.

Vívóverseny Palicson.

A palicsi vívóverseny epilogusa gyanánt, hivatalos lapunk mult számában fenti cím alatt megjelent közleményre, minthogy abban a vívóvilágot közérdekében érintő sorok is foglalvák, legyen szabad nekem, ki a vivással 15 éve foglalkozom, egy némely megjegyzést, a fogalom tisztázása végett tennem. Nálunk Magyarországon a millenaris évben rendezett nemzetközi vívóversenyekig, melyen megjelentek az olasz kard, a francia vitór és olasz vitór képviselői e magyar nemzet fényes multjának tradíciójának megfelelőleg a magyar kard, dominált, ezzel vívott a magyar annyi nevezetes csatát, annyi nevezetes párbajt, s ezzel tanított meg nem egy idegen nemzetet és nemzetiségű egyént tisztelni a magyar kardot, félni a magyar kardtól. Ezen dicső multu kardot, a palicsi versenyen hallottam botnak, vivásra alkalmatlannak nevezni. Ezzel az epithatonnal a magyar kard, melyhez pedig oly sok diadal oly sok babér és dicsőség fűződik, be tehető a lomtárba, vagy mint értéktelen vas az ószeres boltjába. Én ezen felfogással szemben szintén legjobb meggyőződésemmel felelelem tiltakozó szavamat s állítom azt, hogy az olasz kard lehet jó az olasznak, de a magyar temperamentumához csak a magyar kard való. Tudva levő dolog hogy az olasz temperamentum a szúrkálást kedveli, ehhez van a kardja is idomítva. De a magyar vágni szeret s erre megfelelőbb eszköz a magyar kardnál nincs. Versenyen ugyan az, hogy a „volt“ vágás a vagy szúrásból származott-e, mindegy, de nem is az volt a palicsi verseny júryjának az intenciója, hogy az olasz vivás ne érvényesülhessen, hanem tisztán a magyar és olasz kard közötti gyártás technikai különbsége. Az olasz kard hosszabb egyenes pengéje halcsont hajlékonysága, nagyobb kosaru és az egész kard toll könnyű, ennél fogva ütés közben többnyire lapjára fordul. Mind annak, dacára ha egy született olasz, vagy más nemzetiségű emeli fel szavát hazája, a vagy nemzete szokásainak érvényre emelése érdekében, mi versenyzők, csupa lovagiasságból átengedjük az eszközt, melylyel iskolájának előnyeit érvényre emelni meggyőződése. Mint azonban a palicsi versenyen csak magyarok voltunk, nagyon méltányosan járt el a juri, midőn a versenyzők meghallgatásával, azok többségének kijelentését vette figyelembe, s az olasz kardot a versenyen szerepelni nem engedte. Ezzel azonban nem akarom érinteni a verseny bizottság eljárását, mely egy versenyző azon feltétel alatti nevezését, hogy olasz karddal versenyezzen, annak idején elfogadta. Nem is tudom, lehet-e ma még egy általán, magyarországon országos zárt versenyben az olasz kardot versenyképesnek nyilvánítani?

Hiszen az olasz vivás nálunk még csecsemő korát éli, s a mind sok évi tanulás és gyakorlat kellett, a magyar vivás művészetének megtanulásához, bizonyára sok idő kell az olasz művészi vivás elsajátításához is. Volt alkalmam nézni a vivást, magyar kard contra magyar kard, magyar kard contra olasz kard, olasz kard contra olasz kard. Én azt tapasztaltam, hogy az öntudatos, biztos vivásnak inkább megfelel a magyar kard. A magyar kard úgy a támadásra mint a védelemre egyaránt alkalmas, mert erős és kevésbé hajlékony lévén, a vágást a kiszámított helyre éllel beviszi, a védelemnél pedig a vágást kevésbé engedi keresztül, míg az olasz kard éppen úgy üt, mint a cséphadaró, többnyire más helyre talál mint a hová ütött. Hogy mily önbizalmat képes önteni a vivóba azon tudat, hogy kardjával a vágást képest feltartani a nélkül, hogy a helyé-

ből szükséges volna kimozdulni, azt tudják azok kik már állottak az éles kard előtt. Ellenben mily deprimálólag hathat a vivóra azon tudat, hogy az olasz kardcsapását többnyire visszaugrással kell védni, mert a védelemre tolt kard, mentől erősebben áll a kézben a támadó kard hegye annál jobban behajlik, azt meg tudhatják a nemzetközi vívóverseny résztvevői közül azok, kik a magyar karddal hiába védték az olasz penge lap ütéseit. Nem tudom ebben rejlik-e az olasz kard titka s előnye, ha igen, úgy valóban az olasz vívó iskola nagyon hátrálatva volt a palicsi versenyen.

A mi a jury azon ténykedését illeti, hogy kifogásolni való módon állapította meg a volt okát, az a mai versenyszabályok sok águ pontjainak egymástól alig megkülönböztethető árnyalatai mellett, a jury nem megfelelő elhelyezkedésében leli magyarázatát; ugyanis juri egy oldalon egy csoportban foglalt helyet másik oldalon csak egy tagja volt, a ki a gárdeot vezényelte.

Nem csoda aztán ha a versenyző ellenkező oldalra eső „volt“ passénak declarátatott vagy egészen elvettetett. Innen ered aztán a versenyzők és a juri közötti vita, mely elmaradhatott volna, de éppen ez okból indokolt. Nézetem szerint azon szabályok szerint melyek ma a tus versenyvivást elbírálják, nagyon nehéz jurinek lenni, mutatta ezt a nemzetközi vívóverseny is. Sokkal czélszerűbb és igazságosabb volna azt kimondani, hogy a párbajnál szokásos „volt“ számlálás legyen zsinórmérték vagy is minden érintés tus, kivéve az ambó „tempó“, érintések melyek tusnak éppen az elsőség nehé megállapíthatása miatt nem számítatnának. Ez esetben nem volna nehéz az elő és bevágás, az után vágás és riposte között oly nehezen megállapítható hatást-kimutatni, mert, a ki előbb érinti ellenfelét, annak a „volt“ adása lenne érvényes. A mi a homokba való vivást illeti, biz abban a magyar vivás nem érvényesülhetett, szegetlen czípőben sem csusztunk el ugyan, de appelt, mely pedig oly jól esik fülünknek — nem adhattunk. Ez így volt több vidéki vívóversenyen is, pedig pár szál deszkát összeüttetni bizony nem sok fáradságba és költségbe kerülne, s ezzel a vívók mintegy csodálva volnának a közönségtől, egy részt a juri is jobban elhelyezkedhetnék másrészt a közönség igénye, mely a látásban nyilvánul, inkább ki volna elégitve.

Payka Vimos,
a torontali atletikai club művezetője, a
„kardpárbaj vivás kézi könyve“ szerzője.

Különfélék.

A M. A. C. csónakdája m. hó 26-án tartotta házi-versenyét. Táv kb. 1500. m., indítás: a margitsziget felső állomásától, czél a csónakda (Császárfürdő előtt) Versenybíró: Dr. Gerenday György a M. A. C. alelnöke. I. Skiff verseny, 2. versenyző 1. Dr. Hérics Tóth Jenő, két hosszal a M. A. C. bronz érme. II. Négyvezős verseny kormányossal. 3. csapat mérközött, érdekes finish. 1. Raics Aurél, Alkér Lajos, Martin István, Dr. Porteleky László, Károly Henrik kormányos. Fél hosszal nyerve második egy hosszal előzte meg a harmadikat A M. A. C. ezüst-érmei. III. Kétevezős kormányossal. 1. Martin István, Schmidt Rikárd, Károly Henrik kormányos: bronz-érmek. IV. Kettős párevezős verseny 1. Dr. Hérics Tóth Jenő, Dr. Porteleky László; $\frac{3}{4}$ hosszal nyerve: bronz-érmek.

Magyar rekordok. A Magyar Athlétkai Szövetség athlétkai szakosztálya a következő eredményeket fogadta el országos rekordoknak: 100 yard ($10\frac{3}{16}$ mp.)

Dani Nándor (M. A. C.) 220 yard ($24\frac{3}{5}$ mp.) $\frac{1}{4}$ mértf. ($52\frac{1}{5}$ mp.), Gerentsér László (M. A. C.) $\frac{1}{2}$ mértf. (2 p. $5\frac{2}{5}$ mp.), Dáni Nándor (M. A. C.) 1000 m. (2 p. 43 mp.), 1 mértf. (4 p. $51\frac{1}{5}$ mp.), 2 mértf. 10 p. $20\frac{2}{5}$ mp.), Malcsiner Gyula (M. T. K.) 7 mértf. (17 p. 7 mp.), Pösztinger Nándor (M. A. C.) 4 mértf. (23 p. $24\frac{1}{5}$ m.), Sacher Gusztáv (M. A. C.) 120 yard gátv. ($17\frac{3}{5}$ mp.), Szokoly Alajos (M. A. C.) 1 mértf. gyaloglás (8 p. $14\frac{1}{5}$ mp.) Sztantics György (Szabadkai Sp. E.), Magasugrás (168 czm.) Frey Ferencz (Ó-budai T. E.) Rudugrás (290 czm.) Sasse Károly (Ó. T. E.) Távolugrás (596 czm.) Zachár István (M. A. C.) Hármassugrás (12 m. 48 czm.) Szokoly A. (M. A. C.), Sulydobás (11 m. 7 czm.) Kalapácsvetés (28 m. 37 czm.) Szilágyi Gyula Hódm. T. E.). Diszkoszvetés (29 m. 31 czm.) Réthy Pál (M. A. C.). — Mint a rekordtáblázatból kitűnik, az országos rekordok legnagyobb részét a Magyar Athletikai Club tagjai érték el.

Az atletikai amatőr világrekordok jelenleg a következők: Sikfutás: 100 yard $9\frac{4}{5}$ mp. Sikfutás: 220 yard $21\frac{1}{5}$ mp. Wefers. Sikfutás: 440 yard $48\frac{1}{2}$ mp. Sikfutás: 880 yard 1 : $53\frac{2}{5}$ mp. Kilpatrick. Sikfutás: 1 mfd 4 : $15\frac{3}{5}$ mp. Coneff. Sikfutás: 2 mfd 9 : $17\frac{2}{5}$ mp. George. Sikfutás: 3 mfd 14 : 24 mp. Thomas. Sikfutás: 4 mfd 19 : $28\frac{3}{5}$ mp. Crossland. Gátverseny: 120 yard $15\frac{3}{5}$ mp. Chase. Cyaloglás: 1 mfd 6 : $29\frac{3}{5}$ mp. Murray. Magasugrás: 197 cm. Sweeney. Rudugrás: 358 cm. Dickinson. Távolugrás: 720 cm. Roseingrave. Hármassugrás: 15'28 m. Shanahan. Sulydobás: 14'33 m. Gray. Kalapácsvetés: 45'92 m. Flanagan. Diszkoszvetés: 36'19 m. Henne. ann.

Az „Aquila B. C.” 50 km. vándordíjversenyén, aug. 15-én a tényés székesfehérvári országoton a verseny eredményei a következők voltak: 1. Bäumlér Ede Condor 1 ó. 45 p. 17 mp. 2. Wiegand Rezső Hunnia 1 ó. 46 p. 09 mp. 3. Katzer Ödön Hunnia 1 ó. 46 p. 09 $\frac{1}{5}$ mp. 4. Hoffmann Gyula Hunnia 1 ó. 46 p. 27 mp. 5. Hóra Nándor Hunnia 1 ó. 46 p. 28 mp. 6. Selinka Arthur Hunnia 1 ó. 46 p. 59 mp. 7. Szente János Condor 1 ó. 47 p. 37 mp. 8. Bauer Sándor Condor 1 ó. 51 p. 05 mp. 9. Rossinelli Silvio Condor 1 ó. 52 p. 41 mp. 10. Weisz Béla Aquila 1 ó. 57 p. 03 mp. 11. Stowasser Ernő Aquila 1 ó. 57 p. 04 mp. 12. Nagy Gyula M. T. K. 1 ó. 57 p. 12 mp. 13. Lukács Kálmán T. K. E. 1 ó. 57 p. 22 mp. 14. Kellner Gyula B. T. C. 1 ó. 58 p. 40 mp. 15. Nárossy Andor Aquila 1 ó. 59 p. 17 mp. 16. Füstös Lajos Hunnia 2 ó. — p. 14 mp. 17. Seregi Sándor Fecske 2 ó. — p. 48 mp. 18. Keszler Albert Condor 2 ó. 02 p. — mp. 19. Appel Ferencz K. K. E. 2 ó. 02 p. 18 mp. 20. Schmidt Gyula Aquila 2 ó. 03 p. $20\frac{1}{5}$ mp. 21. Moravetz Hugó Fecske 2 ó. 03 p. 25 mp. 22. Moravetz József Aquila 2 ó. 04 p. 13 mp. 23. Krajcsovits Pál Condor 2 ó. 04 p. 46 mp. 24. Schebella Ágoston Condor 2 ó. 05 p. 59 mp. 25. Preuner Károly M. T. K. 2 ó. 06 p. — mp. 26. Barényi Béla B. K. E. 2 ó. 06 p. 22 mp. 27. Langfajt Antal B. T. C. 2 ó. 06 p. 43 mp. 28. Mauthner Alfréd O. U. E. 2 ó. 08 p. 20 mp. 29. Zelinka Miksa Condor 2 ó. 11 p. 30 mp. 30. Fuhrmann Gyula Condor 2 ó. 11 p. 30 mp.

Vasuti kedvezmény a tanulóknak. A közelebbi kerületi tornaversenyeken megtörtént egyik iskolával, hogy a tanulókkal többet fizetettek a kellőnél az illető állomáson. A tornatanár folyamodását a vasuti igazgatóság nem teljesítette és a többletet nem adta vissza. A tornatanár most az iskolai hatóságtól kérte a saját zsebéből fizetett összeget és a maga utiköltségét. A

fenntartó testület mindkét kérést megtagadta. E tények szomorú tanúsága bizony épen nem lelkesítő a tornatanárookra. Megjegyezzük, hogy a tanulók kedvezménye (fél harmadik osztályu) jeggyel harmadikon, egész harmadik oszt. jeggyel másodikon való utazás) nemcsak a tornaversenyekre szól, hanem bármikor jelent be az iskola igazgatósága tiz, vagy tiznél több tanuló az állomásfőnöknél, az köteles a féljegyeket kiállítani. Minden tiz tanulóval ugyan-e kedvezménynyel utazhatik egy-egy tanár is. — A tanárok utiköltségét az állami iskolák a kellődíj fizetésével térítik meg. Tudunkkal a felekezeti iskolák torna-tanárai is megkapják kiadott költségeikért a kárpótlást. — Az állami iskolák csaknem mindenikében a tornatanárok a versenyre való fáradságos készülését némi pénzbeli jutalmat is kapnak. — A felmerült eset alkalmával tisztelettel kérjük a tornatanár urakat, hogy sziveskedjenek lapunkat értesíteni az esetben, ha az utazási kedvezményt nem élvezhették volna bármely kirándulásnál.

A budapesti Egyetemi Athletikai Club — ez lesz az alakulandó egyesület neve — még a tél folyamán megkezdí működését, egyelőre azonban csak szerény körrel. A megalakításnak és szervezésnek ideje huzamosabb időt fog igénybe venni, mert az alakítással járó számos fontos kérdés, nevezetesen az alapszervezetre vonatkozó csak alapos és érett megfontolás és a külföldi hasonló korporációk szervezetének tanulmányozása után lesz csak megoldható. A B. E. A. C. elnöksége az egyetemi tanári kar soraiból fog kiválasztatni. Az új club négy osztályra fog oszlani, nevetesen: a joghallgatók, az orvostanhallgatók, a bölcsészettanhallgatók és a műegyetemi hallgatók osztályára. Az egyesület ideálja a legmagasabb helyen Wlassich Gyula kultuszminiszternél is jóakaratu támogatásban részesül s ennek örvendetes folyománya, hogy az építendő új egyetemi épületben (Egyetem-tér) külön nagy helyiséget nyer az egyesület, s alapos a feltevés, hogy a fűvészkerti atletapálya kérdése is ily kedvező formában lesz megoldva, mely esetben a B. E. A. E. talán már a jövő esztendőben saját gyakorló és versenypálya felett rendelkezne.

M. K. S.

Marathon-futás Aszódraól Budapestre. M. hó 25-én a Budapesti Torna Club tartotta 40 kilométeres távfutás bajnoksági versenyét. A versenyen három külföldi is részt vett, kik közül azonban csak az egyik versenyzett sikerrel, mert ketten kidültek. A verseny célpontja a budapest—csömöri-uti millenáris pálya volt, hol nagyszámu közönség várta a beérkezőket. Délután pontban két óraker indította el Iszer Károly az Aszód előtti 44-es kőnél az öt versenyzőt. Első lett Kellner Gyula a B. T. C. tagja, ki nagy aranyérmes bajnoki szallagon és bajnoki czimet nyert. Idő 3 óra 52 perc. Második Golodsey István, szintén a B. T. C. tagja. Idő: 3 óra 54 perc. Harmadik Albala, a bécsi Hungaria sportegyesület tagja, ki Szabó álnév alatt futott. A versenyzőket beérkezésükkor a közönség lelkesen megéljenezte.

A pécsi vállszalag verseny aug. 27. eredménye.
I. Pécsi vállszalag verseny. (1000 m.) 1. Selejtező futam. 1. Lauber Dezső 1'29 2. Lillits 1'29 $\frac{3}{5}$ 3. Hóra 1'29 $\frac{3}{5}$. 2. Selejtező futam. 1. ifj. Bedő Imre 1'24 2. Wiegand 1'24 $\frac{2}{5}$ 3. Eichorn 1'26. A selejtező futamok három első helyezette indul a minősítő-futamban. II. Országos verseny. (1000 m.) 1. Előfutam. 1. Hoffmann 1'35 2. Lillits 1'35 $\frac{1}{5}$ 3. Petrovits 1'36. 2. Előfutam. 1. Wiegand 1'25 $\frac{3}{5}$ 2. Eichorn 1'25 $\frac{3}{5}$ 3. Katzer 1'25 $\frac{1}{5}$. III. Pécsi vállszalag verseny. (1000 m.) Minősítő futam. 1. Bedő 1'34 2. Wiegand 1'34 $\frac{1}{5}$ 3. Lillits 1'34 $\frac{3}{5}$ 4.

Lauber 1'35. E futam négy első helyezette indul a döntő futamban. IV. Sopianai verseny. (2000 m.) 1. Tiefenbacher 3'26¹/₅ 2. Aufricht 3'26²/₅ 3. Hentz 3'27. V. Pécsi válszalag verseny. (1000 m.) Döntő futam. 1. Bedő 1'30²/₅ 2. Lillits 1'31 3. Wiegand 1'31²/₅. VI. Országos verseny. (2000 m.) Döntő futam. 1. Wiegand 3'27⁴/₅ 2. Eichhorn 3'28 3. Katzer 3'28¹/₅. VII. Tandem verseny. (3000 m.) 1. Bedő—Lauber 5'25 2. Wiegand—Lillits 5'25³/₅ 3. Eichhorn—Mannó 5'28. VIII. Vigasz verseny. (1000 m.) 1. Katzer 1'36 2. Petrovits 1'37 3. Hoffmann 1'37¹/₅.

K. S. után.

A M. A. C. csónakdájának hajó parkja ujabban 3 csónakkal szaporodott: Gróf Andrássy Géza a M. A. C. elnöke egy pároart ajánlott fel, s a Stefánia-Yacht club pedig átengedte 2 csónakját, miket szintén Andrássy gróf ajánlott volt fel. A csónokok száma jelenleg 15.

Magyarok társas kirándulása az 1900-ik évi párisi világi kiállításra. Május, június, július, augusztus, szeptember és október hónapokban 14 napra. Ezen kulturális mozgalom programmjának pontos kivitelét, valamint a befolyt összegek kezelését ellenőrzi a következő bizottság: dr. Barthos Andor miniszteri s. titkár, vasuti tisztokpzó tanfolyam tanára. Elnök: Toroczko-Szt.-Györgyi Thoroczka Viktor báró a főrendiház titkára, dr. Gerenday György pénzügy. min. titkár, a „Magyar Athletikai Club“ alelnöke, Igmandy Mihály író, a „Fonciére“ Pesti biztosító intézet osztályfőnöke, Sacellary Mihály minist. oszt. tanácsos a m. kir. belügyminisiteriumban. Dr. Schubert Emil kir. törvényszéki bíró. Sturm Albert a „Budapesti tudósító“ tulajd. és főszerkesztője. K. Jónás Ödön műgyetemi tanár országgyűlési képviselő. Dr. Kovács Gyula kir. tanácsos, gyetemi m. tanár, a magyar kereskedelmi muzeum igazgatója. Molnár Viktor min. osztály-tanácsos a vall. és közokt. m. kir. min. elnöki oszt. vezetője, a III. oszt. vaskoronarend lovagja. Urányi Imre nagybirtokos és országgyűlési képviselő. Dr. Várady Antal az orsz. magy. szinészeti akadémia igazgatója, a Nemzeti színház dramaturgja, az „Ország Világ“ főszerkesztője. Somogyi Nándor (irodalmi és művészeti vállalat) budapest, ersébet-körut 44, I. em. Írók, művészek, tanárokból álló budapesti 100-as rendező-bizottság. Részvételi felvételek. Ár. A folyó évben jelentkezőknek 250 frt Az 1898. évben jelentkezőknek 260 frt. Az 1899. évben jelentkezőknek 270 frt. A kiállítási évben jelentkezőknek 280 frt. Befizetés. Havi 8 frt, vagy negyedévi 24 frt, esetleg félévi 48 frtos összegekben a magyar kir. postatakarékpénztár utján díjmentesen kizárólag a „Belvárosi Takarékpénztár“-hoz 1900. évi január hó végéig teljesen befizetendő. Jelentkezés: A jelentkezési lapok*) beküldhetők a vállalat igazgatóságához Erzsébet-körut 44, I. em., a Belvárosi Takarékpénztárhoz (Koronaherczeg-utca 3. sz.) minden könyvkereskedés, a társas-körök titkári hivatala és vasuti állomási főnökségek utján. Az utazás ideje. A Párisban rendezendő ünnepek és kongressusok megállapítása után minden jelentkező értesítve lesz az egyes hónapok programjáról 1900. januárban és e szerint választhatja még azon hónapot, melyben utazni óhajt. Utazás: Külön gyorsvonaton csak nappal utazva egy fülkében 6—6 személy I. és II. osztályá coupékban. Éjszaka nton: Az éjt az odautazás alatt Zürichben elsőrendű szállodában pihenve töltjük, egy napi otttartózkodás után ismét ott töltve az éjt. Étkezés és uton: Részben a menetrend szerint vasuti éttermekben előre megrendelt ebéd és vacsora, részben a vonattal menő étkezőkocsikban.* Érkezés Párisba: Az érkező csoportok rokon testületek ez a 100-as fogadó bizottság által ünnepélyes fogadtatásban részesülnek és a rendelt kocsi-

kon jutnak a hotelbe. Lakás: Elsőrendű, kényelmes szobákban, egyenkint és csakis összetartozók kettesével.

Párisban 8 napi tartózkodás allatt.

Reggeli: a szállodában két fogásból. Délelőtt; a város középületei és muzeumai megtekintése a 100-as bizottsági tagok vezetése mellett, a megállapított program szerint, kisebb csoportokban. Nagyobb utaknál kocsikon. Ebéd: fenntartott külön éttermekben, névjegygyel lefoglalt terítéken változó francia menu 5 fogásból itallal. Délután a kiállítás: a kiállítás megtekintése a vezetők kalauzolása mellett általánoságban és részletekben. Eiffel torony és külön beléptidíjas látványosságok jegyei is díjtalanul rendelkezésre állanak.) Este ebéd 6¹/₂ órakor mint az ebédnél, 6 fogásból itallal. Esték: Színházak. mulatók megtekintése fenntartott első rendű helyeken, vagy a kiállítás területén levő ünnepekben való részvétellel. Ünnepek. Diszfelvonulások, idegen fejedelmek érkezésénél, katonai díszmélék és népünnepeken, az akadémia, képviselőház diszülésein külön fenntartott helyek Congressusok: A különféle tudományos Congressusokról a vonatkozó társadalmi körök értesítetnek és azokon kívánt részvét biztosittatik. Környék: Saint-Cloud és Versailles megtekintése a vállalat költségén. Párisban már időzöttek részére. A program pontjai senkire sem kötelezők s kiki szabadon rendelkezhet ideje fölött. Párisban tovább időzés: Kik a hat hétig érvényben levő jeggyel Párisban tovább maradnak és azt 3. nappal előbb jelzik, azoknak a kedvezményes lakás és étkezés biztosittatik. Vissza utazás: Mint az odautazás 6 héten belül történik a programmban jelzett vonalon. Az ut tetszés szerint megszakítható. Egy napi ellátásról szelvény-utalványt szolgáltatunk ki. Pótdíj: Ugy az odautazásnál mint a visszautazásnál bármily terjedelemben, díjmentes. Vám: Gondoskodás történik, hogy a vámkezelők részéről zaklatásnak ne legyen kitéve az utas. Biztosítás: Az utasok 15 napra baleset ellen 5000 koronára biztosittatnak a hazai Fonciére Pesti biztosító intézetnél és minden kiránduló csoporttal kitűnő magyar orvosok utaznak, kik ugy az uton, mint Párisban minden eshetőségben a vállalat költségén teljesítenek szolgálatot. Különös előnyök: Becses figyelmükbe ajánljuk, hogy mindaz, a mi e programmban fel van sorolva, a leggondosabb módon nyujtatik a részvételdíjért és hogy a *gal jelölt pontok eddigelé egyetlen utazási vállalat által sem nyujtattak. — Már pedig e rendkívül szolgálmányok nemcsak hogy minden mellékiadástól megóvják az utast, hanem e mellett kitűnő előnyt, kényelmet és időnyereséget is biztosítanak. Akadályoztatás a részvételben: Ha valaki a részvételben akadályozva van, ezt a részvételi hónapja megállapításakor bejelentheti és a jegyét másra átruházhatja vagy a részvételdíj egy tizedének a költségekre való levonásával — a befizetett összeget a takarékpénztárnál felveheti.

Kerékpár

és varrógép javítóintézet

PAVELKA ISTVÁN

VII. ker. Dohány-utca 48. szám.

Elvállal minden e szakmába vágó javításokat jótállás mellett jutányosan.

12 évi működésem a Herbster cégégnél elég biztosítékot nyujt arra, hogy a belém helyezendő bizalomnak mindenkor megfelelőndek

A n. é. közönség szives pártfogását kéri.

Kiváló tisztelettel

PAVELKA ISTVÁN,

12—10

*) Jelentkezést lapunk is elfogad.

MAGYAR RUGGYANTÁRUGYÁR R. T.
BUDAPEST

**CONTINENTAL-
PNEUMATIC**
a legjobb gátfűny

GUMMIBABA
és
JÁTÉKSZEREK
LAPDA
GYÖMÖCS LAPDAK
továbbá
mindennemű műszaki

GUMMIGYÉRTÉSEK GYÁRTÁSA

Pesti magyar kereskedelmi bank.

HIRDETMÉNY.

Az 1897. évi szeptember hó 21-én tartott rendkívüli közgyűlésen elhatározott, hogy a bank részvénytőkéje

5000 db új részvény kibocsátása által két és fél millió o. é. frttal felemeltessék

és hogy ezen új részvények, melyek 1898. január 1-től az üzleteredményben részesülnek, a régi részvények birtokosainak átvételre ajánltassanak.

Ezen határozat alapján a régi részvények birtokosainak a fent említett 5000 db részvényt átvételre a következő feltételek mellett ajánljuk fel:

1. öt-öt régi részvény alapján egy-egy új részvény vehető át.

2. Az átvételi árfolyam o. é. 1150 frtban állapították meg, melyből 500 frt a részvénytőkére, 650 frt pedig a tartalékalapok javára fog iratni.

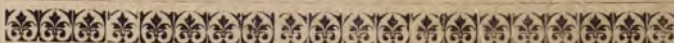
3. Az átvételi jog a különbeni elenyésztés terhe alatt f. évi szeptember 22-étől kezdve f. évi október hó 5-ig bezárólag hétköznapokon értékpapír pénztárunknál gyakorolható.

Ezen határidővel az átvételi jog megszűnik.

Az 1898. január 1-je előtt teljesített befizetések után a bank a befizetés napjától 1897. december 31-ig 5% kamatot térít meg, ellenben oly befizetésekre, melyek 1898. január 1-én túl teljesítettek, a bank 5% kamatot fog beszedni.

Budapest, 1897. szept. 21.

Az igazgatóság.

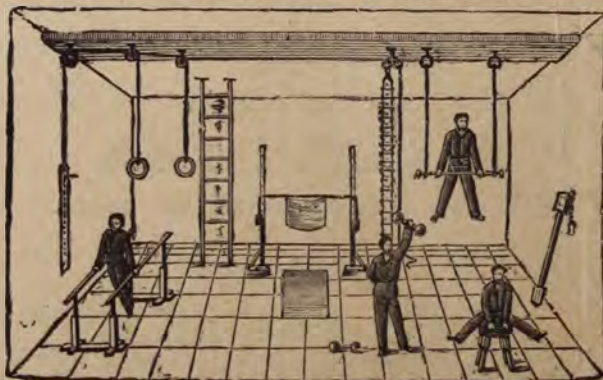

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Az 1896. évi ezredéves kiállításon haladást elismerő oklevéllel kitüntetett

Gráner Pál első budapesti tornaszerműkészítő.

Elvállal minden e szakba vágó munkát, egyleti helyiségek, iskolai tornatermek teljes felszerelését oly olcsó áron és jó minőségben, mely a versenyt bárkivel kiállja.

Budapest, VI. ker., Angyalföld. Hunyady-út 77. szám.

Első Magyar
VARRÓGÉP ÉS KERÉKPÁRGYÁR
R. T.
BUDAPEST.

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Egész évre 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként
kétyszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség
Ferencz-körút 18. sz.
földszint 2. a.

Kiadóhivatal
József-körút 43. szám.

Az Achiles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club
Beregszászi Korcsolyázó-egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egyes.
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.
Lévai Torna- és Vivó-Egylet
Lőcei Korcsolyázó-Egylet.
Lőcei vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. torna-egylet,
Magyar Úszó-Egylet.
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Marosvásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egyl.,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet.
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pozsonyi Hajós-Egylet,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet
Quarnero csónakázó-egylet.
Sátoraljaújhegyi Korcs. Egyl.
Selmeczi Akad. Athléta-Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó Kör,
Szatmár-Németi torna és vivó-egyl.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletika-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli korcs.- és hajós-Egylet,
Torontáli atletikai club
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Újvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zombolyai Athletikai-Club,

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47.020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarországra összes tanintézetekének.

A lármas tornaórák.

Nem régen tisztelt igazgatóm a tornateremből irodájába felhangzó zajra meglátogatott és kedves modorával kifejezte óhaját, hogy kevesebb zajjal tornázzunk. Az alábbi sorokat ez alkalommal megírván, sietek kijelenteni, hogy tollamat a minden tekintetben derék, a testi nevelés iránt melegen érdeklődő igazgató ellen mi animozitás sem vezet és csupán a közérdeklődésre méltó kérdésről akarom nézeteimet elmondani.

Mert, hogy az én tornaóráimon sokszor az én idegeimet is hatalmasan rontó lárma, zaj, de legtöbbször hangos kaczagás, többször önkénytelen taps is felhangzik, azt el kell ismernem. Azonban dicsekvés nélkül mindjárt megjegyzem, hogy fegyelmezni tudok és „vigyáz” szavamra a zaj mindenkör elcsendesedik. A kiáltásra tudom mind gyengébb lesz és már azon gondolkodom, hogy több kollegám által használt tűzoltó sípot használjam a zaj lecsillapítására.

Honnan származik a nagy lárma tornaóráimon, kérdehetik kollegáim. Először onnan, hogy magam is igyekezem minden alkalmat felhasználni a fiuk vidámitására. A vidámság kifejezése 50—60 tanulónál nem járhat lármas nevetés és felkiáltások nélkül. A legnagyobb zaj természetesen a játék órákon hangzik, mert itt bűnnek tartanám a pedáns komolyságot. Általában azt tartom, hogy az egészségre egy ha-

talmas kaczagás, egy vidám percz jótékonyabb hatással van, mint az unalmasan végzett gyakorlat. Annyit irunk és beszélünk arról, hogy a túlterhelésen mily üdvösen segít a testgyakorlat, de elfeledkezünk róla, hogy csak úgy, ha maga a testgyakorlati óra is nem kíván komoly szellemi munkát, hanem üdítő szórakozást nyújt. Szóval én, ki más tantárgy tanításánál a padban ülő tanítványaimtól a tulságba menő szigorúsággal kívánom meg a szótlan, mozduatlan figyelmet, a tornaórán magamat erővel kényszerítem a lárma eltűrésére. — Mert néha, mikor a vidámságra épen nem hajlik kedélyem, a lárma idegeimet nagyon is próbára teszi, de ekkor megkísértem, hogy a nevetőkkel nevessek. És azon tornaóra valóban ünnepe a tanulóknak, hol a tornatanár együtt nevet velük vidám bohóságokon. De a tornatanár munkája is kevésbé terhes, ha nevetve végzi. — A tanítványok szeretete is, mely a vidám zaj tűréséért bennünket környez, számbaveendő és egy igazi nevelőnél a legszebb jutalmak egyike.

A vidám tornaórákon tűnik csak igazán ki az ifjuság kedélyessége, melyet nem szabad tönkre tenni egyes tornatanároknál szokásos hideg szigorúsággal. A tornázó fiuk nem dressura alatt állanak; az iskola sem nem kaszárnya, sem nem czirkusz. — De azért megtűrhető, ha az osztályoknak akad egy szellemes bohócza, kinek lelkesége átragad a tömegre. — Mindezek mellett hangsúlyozom, hogy a tornázás még sem minden részében játék; a tornaórában

a zaj sokszor teljesen elcsendesedik. Ugyanis a rend és szabadszabályoknál feltétlen engedelmességet, szóval csendet kívánok, sőt szertornázásnál is csak a részleges vidámságot és tréfát tűröm el. — Általában a csak lármát, a csak rendetlenséget, melynek rakoncátlanság a jellege, nem engedem. — A „hecczet“, az okvetetlenkedést a szertornázáskor veszélyessé is válható rendetlenséget üldözöm.

Megtörténik, hogy év elején a még egybe nem szokott más iskolából jött tanulók átlépik az illő vidámság határát, de pár órai komolyabb bánásmód megérteti velük, hogy sokkal jobb az illedelmes vidámság mellett tornázni, mint szóvalanul végezni a gyakorlatokat. — Így maguk a fiuk igyekeznek a kellő mértéket a vidámságban megtartani.

A jobb magaviseletű tanulók többsége a a tanár iránti szeretetből mindenkor kordában tartja az osztályt.

Az ilyen szellemben vezetett tornatanítás megtermi szép gyümölcsét, mert a fiuk a tornaórát várva-várják; itt testük erősödik és lelkük felfrissül.

p.

Az új 24 órás kerékpár rekord.

(991 km. 651 m.)

Cordang 1000 kilométeres világrekordja.

A folyó sportév legnagyobb és legszenzációsabb sporteseménye játszódott le f. hó 15—16 án a londoni kristály-palota versenypályáján.

„Cordang 24 óra alatt 991 kilométert tett meg; 24 óra 12 p. 21⁴/₅ mp. alatt pedig 1000 kilométert!” így hangzott az első távirati tudósítás, mely a hirt hozta és mi szerettünk volna kételkedni annak valóságában.

De a „Cristall Palace” nem Amerikában van, és mihamar következett egész sora a részleteknek melyek a hirt megerősítették.

Átlagosan 41¹/₃ kilométert futni meg óránként 24 órán keresztül oly munka, melynek óriási értékét csak sportemberek képesek teljesen mérlegelni.

Ep ma egy hete láttuk a millenárius pályán, hogy mily gyors tempót és kitartó edzettséget igényel, hogy valaki egy órában csak 36 kilométert tegyen. A 41 km. 300 m. oly rekord, melyet még magyar versenyző nem produkált (Gergert a ki a mult évben 42 kilométert tett a millenárius pályán, nem igen tekinthetjük magunkénak), és Cordang e tempót 24 órán át győzte.

Ez a tempó a mi személyvonataink sebessége, melyek azonban 24 órán belül sokkalta többször állanak meg mint Cordang, és többet pihennek mint ő. Eddig Jaap Edent neveztek a „repülő hollaudinak”, de ettől fogva már több igénye van erre a címre ennek a bámulatosan kitartó „állónak” (stayer).

Nemcsak a végzett munka absolut nagysága, hanem azon kondíció, melyet e csodálatos versenyző tanusított teszi páratlanú ezt a bámulatos eredményt. Még az soha elő nem fordult, hogy 24 órás versenyben az utolsó órában többet tett volna valaki, mint az elsőben. Cordang az első órában 45 km. 593 métert, az utolsóban 46 km. 381 métert tett.

Az is csak egyszer fordult elő, hogy a világrekordot valaki mindjárt 82 kilométerrel verje le. Huretnek sikerült ez 1895 júniusban, midőn Shorland 741 kilométer 390 méteres rekordját 829 km. 498 méterre javította.

E rekordkísérlet előzményét az képezte, hogy Cordang Huret-t a mult hónapban elért óriási eredménye után, midőn az auteuili pályán, 909 km. 27 métert tett, egy 24 órás mérkőzésre kihívta. Huret, arra támaszkodva valószínűleg, hogy Cordang még 24 órás versenyben nem szerepelt s valósággal mint jó középtávversenyző volt ismeretes, de egyszersmind váratlanul nagy sikerében is elbizakodva, azt válaszolta a kihívásra hogy előbb bizonyítsa be Cordang, hogy egyáltalában képes 24 órán át versenyezni, akkor majd kiáll vele.

Cordang tehát előzetesen dijak nélkül vállalkozott ezuttal valósággal ambíció által és nemcsak érdektől vezéreltetve e kísérletre. A Gladiator-gyár igazgatójához Darracq-hoz fordult és kijelentette, hogy kész Huret rekordját megjavítani, ha a gyár vezetőit díjtalanul rendelkezésére bocsátja.

Darracq elfogadta az ajánlatot és Cordangnak rendelkezésére bocsátotta a Gladiator vezető gárdáját, ugy hogy 3 ötlüléses és 7 négyüléses gép állott rendelkezésére. Minden vezető-gép elő részén szélfogóval volt ellátva.

Az időmérést a National Cyclist Union három hivatalos időmérője G. Pembroke Coleman, A. E. Povel és T. D. Dutton végezték.

Cordang e hó 15 én este 6 órakor ült gépére s megkezdte szédületes körfutását, melyben az első 10 kilométert 13 p. 29²/₅ mp. alatt tette meg. Az időket 10 kilométerenként jelezték.

A 4 ik órában elérte Huret világrekordjait és innét kezdve szünet nélkül verte azokat egészen végig.

A nagy művelet lefolyását e táblázat kellőképen feltünteti:

	Huret :		Cordang :	
1 órában	47 km.	123 m.	45 km.	593 m.
2	94	200	91	232
3	139	—	135	301
4	181	017	181	527
5	223	484	225	151
6	264	—	266	723
7	304	566	308	637
8	344	200	348	307
9	383	666	388	100
10	422	816	428	800
11	464	216	468	846
12	501	423	510	702
13	539	633	547	691
14	575	116	589	779
15	609	820	630	966
16	644	766	672	652
17	681	166	711	342
18	717	333	753	699
19	747	335	793	502
20	780	756	832	628
21	807	803	868	474
22	840	190	910	752
23	872	390	945	270
24	909	027	991	651

A 24-ik óra végén figyelmeztették, hogy az 1000 km. rekordot könnyen megjavíthatja. Ehhez valóban még csak 8 kilométer 350 méterre volt szüksége. De reá is ért volna még vagy 16 óráig, mert tudvalevőleg Corre 1000 km. világrekordját 40 óra 36 perc 56 mp. alatt futotta be.

Cordang tehát le sem szállt gépéről, hanem folytatta futását és az 1000 kilométerig még hiányzó 8 km. 350 métert 12 p. 12¹/₆ mp. alatt tette meg.

Ekkép Cordang Corre rekordját 16 ora 24 p. 34¹/₆ másodpercczel verte le.

Huret büszke kihívására tehát fényes vizsgát tett le Cordang, s most már megújította kihívását.

Huret trainerje azonban lebeszélte őt arról, hogy azt még a folyó évben elfogadja, mert az időjárás már bizonytalan és hűvösre hajló, s így az idén Hollandia lesz a 24 órás rekord birtokosa.

„M. K. A. S.“

A „Magyar Athletikai Club“ Őszi viadala.

Csömöri-uti pálya, Október 3.

Számos és jó erők vetélkedése jellegezte a M. A. C. őszi viadalát.

A budapesti sportegyletek (M. U. E. Ó-budai tornaegylet, III. ker. torna- és vívóegyesület, a Testedzők köre, Fecske, Condor kerékpáregyesületek) a vidékiek közül a „Hódmezővásárhelyi Tornaegylet“, a „Pécsi Athletikai Club“ vetélkedtek a rendező egyesület nagy- és jó gárdájával, mely vetélkedésbe Bécs, Prága és Berlin is beszólt egy-egy kiváló erőt küldve; két országos bajnokság dőlt el ez nap. Az egyiket, 100 yardos síkfutást: Koppán Pál, a M. U. E. kitűnő sprintere vitte el, a sulydobási Réthy Pál-é lett, ki elnyervén már a M. A. C. club bajnokságát, azóta is kedvel és eredményesen szenteli magát a sportnak. A 100 yardos síkfutási versenyben sokat vártak Diebold Brunótól, a berlini Germania tagjától, ki csak legutóbb nyerte el Európa kontinentális bajnokságát, de ezuttal kedvezőtlen napja volt. A 100 yardos bajnokság egyik előfutamat megnyerte ugyan, de a döntőben, — miután 40 m.-en keresztül vezetett, elmaradt Koppán, Gerentsér, Zachár mögött; a 220 yardos handicapban pedig az egyik előfutamban harmadik helyre szorulván, a döntőben már részt nem vehetett. Különben remélhetőleg nem utolsó budapesti szereplése volt s lehet még alkalma a csorbát kiköszörölni: alkalma nyílt a magyar sport immár szép fejlettségéről személyesen meggyőződheti. Nagyobb szerencsével versenyzett Graf Félix, a bécsi W. A. C. tagja, mely egylet tudvalevőleg összezördült volt a M. A. C.-al és a többi magyar sportegyesületekkel, a magyar sportkörök hozzájárulása nélkül irván ki „osztrák-magyar“ bajnokságokat, utóbb azonban visszavonta a kiírást, s így a jó viszony ismét helyreállt a mit versenyző tagja elküldésével is sietett nyilvánosan megerősíteni. Graf 20 m. előnnyel indulván az 1 angol mértföldes térelőny versenyben, e versenyszámot meg is nyerte az előny nélkül induló Nuber-rel (M. A. C.) szemben. A legszebb eredményt az idegen versenyzők közül Svoboda (a. c. Sparta-Prága) ért el, ki megnyerte a diszkoszdobást 30 m. 82. cm.-es record-dobásával. A sulydobásban, azonban elmaradt Réthy, Szilágyi, Gaál, Porteleky mellől.

Szép verseny volt a 220 yardos handicap, melyre 24 nevezés érkezett be, úgy hogy 3 előfutammal kellett rendezni. A döntőben Gebauer (Pécsi A. C.) lett a győztes 16 m. előnnyel indulva. A 1/2 angol mértföldes síkfutást Gerentsér (M. A. C.), a távolugrást. Schuberth (M. U. E.) a rudugrást Pertich (M. A. C.) a 3 mértföldes síkfutás Sacher (M. A. C.) nyerte meg. A két kerékpárversenyben a M. A. C. fiatal menői győztek: Lauber a 2000 m.-es handi-

capban helyről indulva, Kirchknopf az 5000 m. versenyben.

Az Andrassy vándordij (402¹/₄ m.), melyet ezuttal a rendező egylet harmadizben remélt megvédeni újra kiírandó Gerentsér a védő — a ki önkéntesi évét most kezdte, nem folytathatta rendes nyugodt trainingjét, a mihez még hozzájárult, hogy e versenyben a jó 200 m.-es Speidl Zoltán a verseny első részében szokatlan pace-re kényszerítette úgy, hogy a második felét már nem futhatta be kellő tempóval, a kitűzött recordon túl 2 el érkezett be.

A hosszú versenysor daczára a verseny rendezők jó összműködésének volt köszönhető, hogy a versenyt még az októberi korai est beállta előtt sikerült befejezni.

A díjkiosztás az „Athleta casinó“-ban történt, mely után vig lakomára gyűltek a M. A. C. tagjai, vendégeikkel.

Versenybíróság a következő tagokból állott:

Elnök: Dr. Gerenday György.

Tagok: Dessewffy Arisztid, Gerenday Béla, dr. Krasznay Ferencz, Krepelka O. Béla, Porzsolt Gyula, dr. Székely György.

Versenyszervezők: Dobák Emil, Friedrich Nándor.

Czélbíró: Dáni Nándor bajnok

Időmérő: Stankovits Szilárd

Indító: Tasnády Endre

Térmérő bíró: Stankovits Szilárd

Versenyjegyző: Záborszky István

A hivatalosan megállapított eredmények a következők:

I. 100 yardos síkfutás Magyarország bajnokságáért. (A Magyar Athletikai Szövetség megbízásából). Az előfutamok két elsője fut a döntő futamban. Első csoport: 1. Koppán Pál (M. U. E.) 10³/₆". 2. Gerentsér László (M. A. C.) 3. Schuberth Ernő (M. U. E.) Második csoport: 1. Diebold Brunó (F. C. Germania Berlin) 11" 2. Speidl Zoltán (M. U. E.) 6-an indultak. Döntő futam: 1. Koppán Pál (M. U. E.) 10³/₆ 2. Gerentsér László (M. A. C.) 3. Speidl Zoltán (M. U. E.) 4. Diebold Bruno. (Germania.)

II. Diszkoszvetés. 8 versenyző 1. Svoboda A. (A. C. Sparta Prága) 30 m. 82 cm. 2. Szilágyi (H. T. V. E. Hódmezővásárhely) 30 m. 37 czm. 3. Crettier R. (M. U. E.) (28 m. 37 cm.)

III. 2000 méteres kerékpárverseny (Handicap) 9 versenyző 1. Lauber Dezső M. U. E. Scratch: 3' 7³/₆" 2. Kirchknopf Ferencz (M. A. C.) 30 m. előny. 3. Krempels József (M. A. C.) 140 m. előny. 4. Manno Miláitdes (M. U. E.) 10 m. előny.

IV. Rudugrás. (földről) 6 versenyző 1. Pertich Kálmán (M. A. C.) 2 m. 84 cm. 2. Sasse Károly (M. A. C.) 2 m. 80 cm. 3. Sasse Béla (O. T. E.) 2 m. 75 cm.

V. Andrassy vándordij. 402¹/₄ m. köteles record 55" 4 induló 1. Gerentsér László (M. A. C.) 57" 2. Koppán Pál (M. U. E.)

VI. 1. angol mértföldes síkfutás (Handicap) 10 induló 1. Graf Félix (W. A. C. Bécs) 10 m. előny 5' 7" 2. Nuber Gusztáv (M. A. C. Scratch. 3. Penninger Gusztáv (M. A. C.) 30 m. előny.

VII. Távolugrás (földről) 8 versenyző 1. Schuberth Ernő (M. U. E.) 5 m. 94 cm. 2. Zachár István (M. U. E.) 5 m. 84 cm. 3. Gebauer Gusztáv (P. A. C. Pécs.)

VIII. Sulydobás Magyarország bajnokságáért. (A Magyar Athletikai Szövetség megbízásá-

ból) vasgolyó $7\frac{1}{4}$ kg. 5 versenyző 1. Réthy Pál (M. A. C.) 10 m. 83. cm. 2. Szilágyi Gyula (H. M.-Vásárhelyi T. C.) 10 m. 56 cm. 3. Gaal Dániel H. M.-Vásárhelyi T. C.) 9 m. 83 cm.

IX. Félmértföldes síkfutás. 6 induló 1. Gerentsér László (M. A. C.) $2' 20\frac{3}{6}''$ 2. Wlassich Arnold (M. U. E.) $2' 22\frac{4}{6}''$ 3. Ruda Győző (III. ker. t. v. e.) $2' 23\frac{5}{6}''$.

X. 5000 méteres kerékpárverseny 6 induló 1. Kirchknopf Ferencz (M. A. C.) $8' 46\frac{2}{6}''$ 2. Lauer Dezső (M. A. C.) 3. Manno Miltiades (M. U. E.)

XI. 220 yardos handicap síkfutás. Három előfutam, 24 nevezés, 18 induló. Elsőfutam: 1. Gebauer Gusztáv (P. A. C.) 15 előny $23\frac{1}{6}''$. 2. Pick Mór (T. K.) Második előfutam: 1. Farkas Géza (M. U. E.) 17 m. előny. $24\frac{1}{6}''$. 2. Árvay Artur (Fecske K. E.) 25 m. előny. 3. Diebold Bruno (Germania) 1 m. előny. 3. előfutam: 1. Horváth Elemér (M. A. C.) 16 m. előny $24\frac{1}{6}''$. 2. Fekete Ferencz (M. U. E.) Döntő futam: 1. Gebauer Gusztáv (P. A. C. Pécs ($23\frac{3}{6}''$) 2. Farkas Géza (M. U. E.) 3. Árvay Artur (Fecske) 4. Pick Mór (K. T.) 5. Horváth Elemér (M. A. C.)

XII. 3 mfdes síkfutás. 5 induló. 1. Sacher Gusztáv (M. A. C.) $18' 20\frac{3}{6}$ 2. Nuber Gusztáv (M. A. C.) 3. Penninger G. (M. U. E.)

A tornatanítás és tanárképzés.

Simon Gábor miskolci főgymnasiumi tanár „Középiskolák és az érettségi vizsga” czimen egy jeles kis munkát írt, melyből a mi ügyünkre vonatkozó részeket az alábbiakban közöljük.

A testi nevelésnek a középiskolákban meg kell adni a szellemi nevelés mellett az őt jogosan megillető helyet. A testi nevelés nem lehet kizárólag egy ember munkája, melyet a rendes tanárok nem tartanak magokhoz illő foglalkozásnak. A testi nevelésnek minden alkalommal mindjárt a szellemi nevelés mellett kell helyet foglalnia, melynek állandó gondozása a rendes tanárok munkája és foglalkozása körétől elválaszthatatlan. Magoknak a rendes tanároknak kell buzogniok a testi nevelésért, magoknak a rendes tanároknak kell áthatva lenniök a testi nevelés fontosságának élénk érzetétől, magoknak a rendes tanároknak kell állandóan támogatni úgy szóval, mint tettel a testi nevelés rendkívül fontos ügyét, magoknak a tanárjelölteknek kell egyetemi pályájukon a férfias sportot és a testedző foglalkozásokat előszeretettel üzniök. Míg a testi nevelés a rendes tanárok részéről heti két órai tornatanítás keretében egyszerű mesterségnek, a tornatanár pedig mesterembernek tekintetik, addig testi nevelésről beszélni is kár. Míg a testi nevelés ügyét egy, a rendes tanárok alá rendelt tornamester végzi, addig megfeszített munkával kerülhetnek ki minden egyes osztályból jelesebb tornászok, a kik különben is erősebb, egészségesebb testalkatuknál fogva különösebb hajlammal bírnak a testgyakorlatok iránt, azonban a testi nevelésnek az egész tanuló ifjúságra kiterjedő üdvös hatása örökre papíron fog maradni. Más szemmel fogja nézni a tanuló ifju a testgyakorlatokat, mihelyt a szellemi tárgyak tanárait látja a nyújtó, ugró deszka és a versenyfutások mellett buzgólkodni; más kedvvel fog az egész tanuló ifjúság az ép test gondozásának és egészséges fejlesztésének üdvös munkájához látni, mihelyt a testi nevelés felette

fontos munkájához a szellemi tárgyak tanáraitól kapja a leghathatósabb ösztönt, buzdítást és támogatást.

A testi nevelés iránti érdeket és érdeklődést az egész középiskolai tanárságban ébreszteni és fokozni kell, különben a tornatanár munkája hiábavaló erőlködéssé válik és felesleges mesterkedésnek tűnik fel. Az egyetem kapcsolatba hozandó egy tornateremmel, mely célra Budapesten elég alkalmas a nemzeti tornacsarnok, Kolozsvárt pedig a tornavivoda. Az első éves tanárjelöltek számára szerveztesse a rendes tornaórák, melyeken a társasjátékok, a szabad- és rendgyakorlatok mindenkire nézve kötelezők volnának. Azt nem lehet várni, hogy minden tanárjelölt képzett tornász, vagy bármelyik sportnemnek is szakszerű művelője legyen, de hogy minden tanárjelölt gyakorlatból ismerje a testi nevelés elemeit, azt jogosan meg lehet követelni. A társasjátékok, szabad- és rendgyakorlatok végeztetését és vezénylését minden tanárjelölt megtanulhatja, annál is inkább, mivel ez a tanulók helyes fegyelmzésénél, iskolai kirándulásoknál s a tanulók számos nyilvános megjelenésénél és szereplésénél minden tanárnak csak hasznára szolgálhat.

Az egyetemi tanfolyam további három évében történnék a tulajdonképeni szakképzés, oly módon, a mint az jelenleg is történik. Azonban pontosan körül kellene írni a szakismereteknek azon mennyiségét és mértékét, melyeket a tanárjelölt három évi időtartam alatt feldolgozhat és elsajátíthat s melyeket azután a tanárjelöltől a szakvizsgán jogosan meg lehet követelni. Végül is három év nem nagyon sok idő s ezenfelül a középiskolai tanárnak gyakorlati életpályáján teljes fizikai és szellemi épségre és frisseségre szüksége van, s épen ezért nem lehet okszerű kíváncsi az, hogy a tanárjelölt a szakvizsgára teljes fizikai és szellemi erejét feldolgozza és kimerítse. Az elméleti kiképzés mellett a gyakorlati képzésre több gondot kellene fordítani. Miután pedig egy középiskolát sem lehet kitenni annak, hogy a tanárjelöltek állandó kísérletezéseinek médiuma legyen, a gyakorlati képzést is, a mennyire csak lehetséges, az egyetemi oktatás keretében kell foganatosítani. Helyes volna, ha ugynevezett tanárképzőnek minden tanárjelölt kötelező tagja volna s tanárképző órái minden szaktárgyból hetenként rendszeresebbé tétetnének. Ezen tanárképző órákon a középiskolai négy felső osztályának tananyagát kivétel nélkül minden szaktárgyból át lehetne venni. Ez természetesen növelné a filozófiai fakultáson az egyetemi tanárok teendőit, azonban ezen könnyen lehetne segíteni akár új tanszékek rendszeresítése, akár tanársegédek alkalmazása által.

Az egészségtan hallgatására két félévén keresztül kivétel nélkül minden tanárjelöltet kötelezni kellene, s az egészségtanak a középiskolákban való tanítását a sikeres kollokviumhoz lehetne kötni. Iskolaorvosokra szükség van, s jelenleg is minden középiskola mellett van, de teljesen szükségtelen, sőt helytelen, hogy középiskolákban orvosok legyenek az egészségtan tanítóit. Orvosok kezében az egészségtan újabb eszköz volna a szellemi tulterhelésre. Ezen kívül az is figyelembe veendő, hogy középiskolákban a tanítás és fegyelmzés mesterisége (mondhatnók: művészetehivatásos pedagógus kezébe való. De továbbá minden tanítással foglalkozó tanár tudja, hogy egy-két óras tárgy majdnem teljesen el van ejtve oly ember kezében, a ki az egész iskolában semmi egyebet nem tanít, tehát az iskola belső életével semmi szorosabb kapcsolatban nincs.

A berlini nemzetközi atletikai verseny,

melyeket a „Spiel und Sport“ rendezett múlt hó 12-én a Friednau-Wilmersdorfer-i pályán óriási közönség jelenlétében folytak le. E versenyeknek különös érdekességet kölcsönzött az a körülmény, hogy Szokoly Alajos hazánk kitűnő futója részt vett bennök. Szereplése azonban nem felelt meg azon reményeknek, melyeket személyéhez fűztünk. A 120 yardos gátversenyben második lett hogy a 100 yardos kontinentális bajnokságban indult-e vagy nem arról eddigelé megbízható értesülést még nem nyertünk, erről két verzió kering, az egyik szerint egyáltalában nem is indult, a másik szerint futás közben elbukott volna, a mi az elsőt, jelenlegi kitűnő formáját tekintve fel sem tételezzük róla, inkább adunk hitelt másodíknak, melyet gyakran tapasztalt balszerencséje magyarázhat meg. Szokolyan kívül a külföld reprezentálói a következő crackek voltak: Ferdinand Petersen és Schmidt Kopenhágából (Dánia), M. Friedl Prágából, Max Neuberger Frankfurt a. M.-ből, Johannes Runge Bransweighból. A szép versenyek eredményei a következők voltak:

I. 220 yardos junior-futás. I. előfutam: 1. Fritz Friedler, Berlin (B. F. C. Germania) 25¹/₅''; 2. Walter Anspach, Charlottenburg. II. előfutam: 1. E. Pauli, Berlin 26¹/₅''; 2. O. Jäger, Berlin (B. F. C. Germania). III. előfutam: 1. Max Neuberger, Frankfurt a. M. 26''; 2. H. Herder (Berlin „Favorii“). Döntőfutam: 1. Max Neuberger 24¹/₅''; 2. F. Friedler. Neuberger kemény küzdelem után 1 méterrel győz.

II. 804¹/₂ méteres handicap-verseny. 1. Ernst Schulze (scatch), Berlin (B. F. C. Germania) 2' 7³/₅'' (?); 2. Johannes Krause, Berlin (Sport-Excelsior, 20 m. e.) 2' 8³/₅''; 3. M. Friedl, Prag (A. C. Sparta, 2 m. e.)

III. 100 yardos kontinentális bajnokság. I. előfutam: 1. Bruno Diebold, Berlin (B. F. C. Germania) 11''; 2. Gustav Calder, Hannover (Sport-Excelsior) 11¹/₅''; II. előfutam: 1. Ferdinand Petersen, Kopenhágen 10¹/₅''; 1. Curt Doerry, Berlin (Sport-Excelsior) 11''. Döntőfutam: 1. B. Diebold 10¹/₅''; 2. F. Petersen; 3. C. Doerry. Biztosan nyerve.

IV. 1 angol mértföldes futás a kontinentális bajnokságért. 1. Johannes Runge, Braunschweig 4' 50¹/₅''; 2. Alex. Böhm, Berlin (B. F. C. Germania) 4' 55³/₅''; 3. Curt Waldau 4' 56¹/₅''; Runge végig vezetve gyönyörű stylusban, nagy előnnyel nyeri meg versenyt. Galle utolsó körben kiállt.

V. 1000 méteres kerékpár-handicap. Amateur-verseny. 1. W. Simon, Berlin 1' 15¹/₅'' (120 m. e.); 2. F. Koch, Berlin (90 m. e.); 3. Fritz Büll (110 m. e.) 26 emberből álló mezőny.

VI. 120 yardos gátfutás. I. előfutam: 1. Ernst Schulze 18¹/₅''; 2. F. Petersen, Kopenhágen 18²/₅''; II. előfutam. 1. Szokoly Alajos 17''; 2. Max Neuberger, Frankfurt a. M. 17¹/₅''; Döntőfutam: 1. M. Neuberger 16³/₅''; 2. Szokoly A. 16³/₅''; 3. F. Petersen Neuberger könnyen, remek stylusban nyeri meg a versenyt s új német rekordot teremt. (Volt német rekord: 19¹/₅''; világrekord: 15⁴/₅'')

VII. 2 angol mértföldes handicap-futás. 1. C. Waldau Berlin (T. u. Fussball C. „Argo“) scr. 10' 52¹/₅''; 3. A. Techtow, Berlin (80 m. e.) Biztosan nyerve.

VIII. 100 yardos handicap. I. előfutam: 1. Kleeberg Berlin (3 m. e.) 10³/₅''; 2. Diebold Berlin scr. 10¹/₅''; 3. W. Simon (7 m. e.) II. előfutam: 1. G. Calder, Hannover (1 m. e.) 10³/₅''; 2. Curt Doerry scr. 11''; 3. Max Winter (Prága) (2-50 m. e.) Döntőfutam: 1.

Curt Doerry scr. 11''; 2. S. Walter (7 m. e.); 3. Calder (1 m. e.). Szorosan egymásután

IX. 220 yardos handicap. I. előfutam: 1. H. Kleeberg Berlin (5 m. e.) 24³/₅''; 2. C. Doerry scr. 24¹/₅''; 3. M. Winter, Prága (3¹/₂ m. e.). II. előfutam: 1. F. Petersen, Kopenhágen scr. 27''; 2. R. Pankow (4 m. e.); 3. B. Diebold scr. Döntő futam: 1. C. Doerry 24¹/₅''; 2. R. Pankow (7 m. e.) 25''; 3. H. Kleeberg (5 m. e.).

X. 3000 méteres kerékpár-handicap. 1. F. Koch, Berlin (180 m. e.) 4' 28¹/₅''; 2. E. Stanschek, Berlin (60 m. e.); 3. 2. H. König, Berlin (90 m. e.). 18 startoló.

XI. 1/4 angol mértföldes síkfutás. (Handicap.) 1. Ernst Schulze, Berlin scr. 57''; 2. M. Friedl, Prága (4 m. e.) 57¹/₅''; 3. Leonard Liebling, New-York (12 m. e.). Szép verseny.

XII Staféta-verseny 450 méterre. 1. B. F. C. Germania (Diebold, Kleeberg, Wernicke) 58¹/₅''; 2. B. S. C. Favorit (Herder, Buth). S. V.

Különfélék.

A „Magyar Uszó-Egyesület“-nek m. hó 5-én ünnepszámba menő eseménye volt: a „Duna bajnokság“ dönt el e napon. Az idő kedvező; legfeljebb csak az volt hátrányos, hogy a szeszélyesen fújó szél magas hullámokká korbácsolta Duna vizét. A bajnokságért 13, a legkitűnőbb távuszóinkból álló, impozáns gárda vette fel a küzdelmet, közöttük Orlik Simonnal, a híres bécsi uszóval, ki e verseny általános favoritja volt, míg a chauvinisták Lindnerben vagy Halmayban remélték a győztest. A versenyzőket, az érdeklődő közönséggel egyetemben, egy propeller vitte fel az újpesti hídnál levő starthoz. A versenyzők (Orlik S., Lindner E., Halmay Z., Alapi A., Tárczay R., Sugár E., Pédery Gy., Kugler S., Aczél, Gräfl K., Bjezovay L., Schick J., Klein V.) 3/4 órákor már a propeller peremén állatok, az indító szavára figyelve, melynek ehangzása után, a versenyzők fejest ugorva vetették magukat a hullámokba. A csapat eleinte egy rajban uszott, de csakhamar széjjel szóródva a következőképen alakult: a csapat élén Orlik, Halmay és Gräfl egy vonalban usznak Lindner tőlük balra egypár méterrel hátrább. Sugár jóval mögötte, ezután Tárczay, Kugler, Alapi, Aczél, Bjezovay szorosán egymás után usznak, míg a háttérben Schick és Klein küzdenek a hullámokkal. Ez a verseny képe vagy 1500 m.-ig, hol a magyarokra nézve e kedvező helyzet hirtelen rossz fordulatot vesz, ugyanis Lindner oldalszurást kapva versenyt kénytelen volt feladni; közvetlen utána Halmay is hirtelen megáll, azután meggondolja magát és utánok uszik. A bizalom ekkor Gräflben összpontosult, ki erőteljes csapásokkal uszva a vezetést átvette, de csakhamar helytelen irányban, rossz folyású vízben kalandozva, szemmel láthatólag marad el Orliktól, ki mintegy ösztönszerűleg a legjobb áramban zsinóregyenesen hosszú, nyugodt strokeokkal uszik be elsőnek a „Neptun“ a csónakházánál lévő célhoz 37 p. 33 mp. alatt téve meg a távot s vagy 80 méterrel előzve meg Gräfl (38 p. 13 mp.). Kt Halmay 39 p. 8 mp. alatt mint harmadik követ. Az ezután következők sorrendje a következő volt: 4. Sugár Elemér 39 p. 25 mp. 5. Tárczay Rezső 39 p. 40 mp. 6. Bjezovay (Parniczky) Lóránd 40 p. 9 mp. 7. Alapi Andor 40 p. 19 mp. A többi versenyző: Aczél, Kugler, Pédery, Klein, Schick időközben, körülbelül ebben a sorrendben, adták fel a versenyt. E büszke cím tehát

ismét külföldinek jutott osztályrészül, mert a mi hosszútáv uszóink még mindig „késnek az éji homályban"! De vigasztalhat némileg az, Orlik nem méltatlan erre, mert ő a kontinensnek e távra a legjobb uszója. Gräfl Károly nagyot emelkedett a múlt év óta s e verseny után ítélve, talán jogosan is, őt tarthatjuk e távra a legjobb uszónknak Lindnernek e táv nem konveniól s mint a multja mutatja, a középtáv felel meg leginkább képességének; Halmaynak, kinek e szereplésétől sokat vártunk, nincs még meg a kellő fizikai ereje. hogy ily távon keresztül a háborgó elemmel sikerrel küzdhessen meg. Tárcaj jó uszása meglepetést keltett. A díjakat (a győztesnek a M. U. E. arany érmét és bajnok szalagot, a 2-iknek, 3-iknek és 4-iknek a M. T. E. ezüstérmét, az 5-iknek, 6-iknek és 7-iknek pedig a M. U. E. bronz-érmét) a Császár-fürdőben lefolyt kedélyes hangulatu társasvacsorán osztotta dr. Pórtelkey László a zsüri nevében.

M. K. S.

A „Budapesti Kerékpár-Egylet" háziversenyét október 10-én hűvös időjárás következtében kis számú közönség látogatta. Az érdeklődés különösen az egyleti bajnokság felé irányult, melynek Cziráky lett a győztese. A végig érdekes verseny lefolyása a következő volt:

I. Kezdők versenye. 1000 méter. 1. Tschäpet Cásár 1' 16", 2. Vécsei Béla, 3. Ullrich Miklós.

II. Senior-verseny. 2000 méter. 1. Greiner (4' 19¹/₅").

III. Egyleti bajnokság. 5000 méter. 1. Cziráky Zoltán 8' 47" 2. Jegher Fred 3. Scheuer József.

IV. Record-verseny. 1000 méter. 1. Jegher (1' 41¹/₆") 2. Cziráky, 3. Vécsei Nándor.

V. Egy óras verseny. 1. Jegher (31 km.) 2. Cziráky 3. Vécsei, 4. Scheuer, 5. Krausz.

„Otthon" Kerékpár Club czimmel új kerékpáros egylet alakult a fővárosban, melynek elnöke dr. Radnay Sándor, titkára pedig Hamburger J. Leo. Az új egylet programjával a hazai kerékpársport fellendítését és a kollégiális szellem növelését tűzte ki. Az Otthon helyisége a Jahn-féle vendéglőben van.

Kerékpárverseny. A Sport Világ szerkesztősége f. hó 17-én országos kerékpárversenyeket rendezett a volt millenniumi versenypályán. A versenyen nagyszámú közönség jelent meg, amely nagy érdeklődéssel nézte a versenyek lefolyását. A versenyek lefolyása a következő volt:

I. Megnyitóverseny. 1000 méter. 1. Wiegand Rezső, idő 1 perc 34¹/₅ másodperc, 2. Preiner Károly, 3. Katzer Ödön. I. előfutam.

II. Nyeretlenek versenye. 1000 méter. 1. Fischer Ödön, 2. Lukács Kálmán. II. előfutam: 1. Püspök Dezső 1 perc 36¹/₅ másodperc, 2. Selinka Artur. III. előfutam: 1. Krempelt József 1 perc 31¹/₅ másodperc, 2. Sente János.

Döntő futam. 1. Püspök Dezső 1 perc 40 másodperc, 2. Fischer Ödön, 3. Selinka Artur.

III. Főverseny. 2000 méter. 1. Wiegand Rezső 3 perc 25 másodperc. 2. Katzer Ödön, 3. Prenner Károly.

IV. Több üléses gépek versenye. 3000 méter. 1. Wiegand-Rottenbiller tandem 5 perc 14³/₅ másodperc, 2. Katzer-Selinka tandem.

V. Tételony-verseny. 2000 méter. 1. Krempels József, 2. Lukács Kálmán, 3. Kaiser Bendeguz.

VI. Egy óras verseny. 1. Katzer Ödön, 2. Kirchnopf Ferencz, 3. Gillemot Ferencz. Wiegand, a ki biz-

tos nyerőnek látszott, amennyiben 2 körrel vezetett, hirtelen rosszul lett és feladta a versenyt. A verseny után ünnepélyes díjkiosztás és bannket volt a Hunnia Magyar Bicykli-Club egyleti helyiségében.

Kemény Ferencz igazgató a bécsi „Zeitschrift für das Realschulwesen" czimű folyóirat októberi számában hat oldalon ismerteti a milleniumi kiállítás testgyakorlati részét. Csaknem minden kiállítóról eliemerőleg emlékezik meg, egyszersmind testgyakorlati oktatásunkat is érdekesen ismerteti.

A pécsi kerékpárosverseny eredményei.

I. Válszalag-mérkőzés. 1000 méter. Lilits Milutin nem jelenvén meg a startnál, a versenybizottság ifj. Bedő Imrét walk-owerben indítja. Bedő 1' 25"

II. Pécsi Derby. 1. futam 1000 mtr. 1. Göss 1' 27" 2. Reiningner 2. Seidl holtverseny. 3. Weisz.

III. Tételony-verseny. 1000 méter. Pécsiek részére, a startnál 8 emher. 1. Erőssy Aladár, 2. Littke Lenczi, 3. Fekete Jenő.

IV. Pécsi Derby. 1000 méter. II. futam. 1. Seidl 1' 34", 2. Weisz, 3. Göss, 4. Greiner. A 2. körben Sedl előre föltett szándékkal Reiningert felbuktatja, a ki így a versenyből kiesett. Versenybizottság Reiningner óvása folytán Seidlt nem helyezte, illetve e versenyben egy pontot sem juttatott neki.

V. Sopiana-verseny. 1000 méter. Pécsiek részére. Startol 6. 1. Fekete Jenő 1' 42¹/₅", 2. Hentz Győző, 3. Aufricht Richárd.

VI. Válszalag-mérkőzés. 100 méter. Bedő walk-owerben 1' 23".

VII. Pécsi Derby. 2000 méter. III. futam. 1. Seidl 3' 40", 2. Reiningner, 3. Göss, 4. Weisz. A pontok szerinti helyezés alapján: 1. Göss, 2. Seidl, 3. Reiningner, 4. Weisz.

VIII. Vigass-verseny. 1000 méter, tiszteletdíjjal. Indul Aufricht, Hentz, Greiner. 1. Greiner 2' 7", 2. Aufricht, 3. Hentz.

IX. Rekord-kísérlet. 5000 méter. A bécsiek felváltott vezetése mellett Greiner, 7 p. 4¹/₅ mp. alatt fejezi be az országos 6' 55" rekordot nem javítván meg.

Anglia 100 yardos uszó bajnokságát folyó hó 2-án tartották meg a northamptoni Hornseyroad uszodájában. A versenyre Gräfl Ödön, a Magy. Úszó-Egy. kiváló sprinter-bajnoka is benevezett, de csak nyomtatásban figurált — a programmon. Az eredmények olyanok, melyek teljesen igazolják, hogy oly időre hagyja ezt az angol bajnokságért való küzdelmet, mikor formája tetőpontján áll. Ma, midőn az angolhoz hasonló rövid bassinban közte és Hochstein között még nincs eldöntve az elsőség, jobb volt itthon maradnia. Az angol 100 yardos bajnokságért kiállt a védő: J. H. Tyers, ki az már vereséget szenvedett, de úgy látszik komolyan készült a versenyre: mert legerősebb ellenfelét, J. H. Derbishire-t már az első futamban (1 p. 7 mp. alatt) győzte le. E futamban kellett volna program szerint Gräfl Ödönnek is indulnia. Az idő minden esetre jobb lett volna, de azt hisszük, hogy akkor is harmadik helyen végez. Ezt bizonyítja a döntő futamban elért idő (1 p. 3¹/₅ mp, mely mögött néhány hüvelykkel, tehát nagyon közel, holtversenyben végzett Derbyshire és Hellings (Ausztrália bajnoka). Az utóbbi könnyen nyerte előfutamat Cohen és V. Lindberg előtt, a döntőben pedig még 12 yarddal a cél előtt vezetett s csak azután esett áldozatul Tyers spurtjének.

Magyarok társas kirándulása az 1900-ik évi párisi világkiállításra. Május, június, július, augusztus, szeptember és október hónapokban 14 napra. Ezen kulturális mozgalom programjának pontos kivitelét, valamint a befolyt összegek kezelését ellenőrzi a következő bizottság: dr. Barthos Andor miniszeri s. titkár, vasuti tisztképző tanfolyam tanára. Elnök: Toroczko-Szt.-Györgyi Thoroczka Viktor báró a főrendiház titkára, dr. Gerenday György pénzügy. min. titkár, a „Magyar Athletikai Club“ alelnöke, Igmány Mihály író, a „Foncière“ Pesti biztosító intézet osztályfőnöke, Sacellary Mihály minist. oszt. tanácsos a m. kir. belügyminisiteriumban. Dr. Schubert Emil kir. törvényszéki bíró. Sturm Albert a „Budapesti tudósító“ tulajd. és főszerkesztője. K. Jónás Ödön műegyetemi tanár országgyűlési képviselő. Dr. Kovács Gyula kir. tanácsos, egyetemi m. tanár, a magyar kereskedelmi muzeum igazgatója. Molnár Viktor min. osztály-tanácsos a vall. és közokt. m. kir. min. elnöki oszt. vezetője, a III. oszt. vaskoronarend lovagja. Urányi Imre nagybirtokos és országgyűlési képviselő. Dr. Várady Antal az orsz. magy. színház akadémiája igazgatója, a Nemzeti színház dramaturgja, az „Ország Világ“ főszerkesztője. Somogyi Nándor (irodalmi és művészeti vállalat) budapesti, Erzsébet-körút 44, I. em. Írók, művészek, tanárokból álló budapesti 100-as rendező-bizottság. Részvételi felvételek. Ár. A folyó évben jelentkezőknek 250 ft. Az 1898. évben jelentkezőknek 260 ft. Az 1899. évben jelentkezőknek 270 ft. A kiállítási évben jelentkezőknek 280 ft. Befizetés. Havi 8 ft., vagy negyedévi 24 ft., esetleg félévi 48 ftos összegekben a magyar kir. postatakarékpénztár utján díjmentesen kizárólag a „Belvárosi Takarékpénztár“-hoz 1900. évi január hó végéig teljesen befizetendő. Jelentkezés: A jelentkezési lapok*) beküldhetők a vállalat igazgatóságához Erzsébet-körút 44, I. em., a Belvárosi Takarékpénztárhoz (Koronaherczeg-utca 3. sz.) minden könyvkereskedés, a társas-körök titkári hivatala és vasuti állomási főnökségek útján. Az utazás ideje. A Párisban rendezendő ünnepségek és kongressusok megállapítása után minden jelentkező értesítve lesz az egyes hónapok programjáról 1900. januárban és e szerint választhatja még azon hónapot, melyben utazni óhajt. Utazás: Külön gyorsvonaton csak nappal utazva egy fülkében 6—8 személy I. és II. osztályá coupékban. Éjszaka a vonat: Az éjt az odautazás alatt Zürichben elsőrendű szállodában pihenve töltjük, egy napi otttartózkodás után ismét ott töltve az éjt. Étkezés uton: Részben a menetrend szerint vasuti éttermekben előre megrendelt ebéd és vacsora, részben a vonattal menő étkezőkocsikban.* Érkezés Párisba: Az érkező csoportok rokon testületek és a 100-as fogadó bizottság által ünnepélyes fogadtatásban részesülnek és a rendelt kocsikon jutnak a hotelbe. Lakás: Elsőrendű, kényelmes szobákban egyenkint és csakis összetartozók kettesével.

Párizsban 8 napi tartózkodás allatt.

Reggeli: a szállodában két fogásból. Délelőtt; a város középületei és muzeumai megtekintése a 100-as bizottsági tagok vezetése mellett, a megállapított program szerint, kisebb csoportokban. Nagyobb utaknál kocsikon. Ebéd: fenntartott külön éttermekben, névjegygyel lefoglalt terüteken változó francia menu 5 fogásból itallal. Délután a kiállítás: a kiállítás megtekintése a vezetők kalauzolása mellett általánosságban és részletekben. Eiffel torony és külön beléptidijas látványosságok jegyei is díjtalanul rendelkezésre állanak.) Este ebéd 6¹/₂ órákor mint az ebédnél, 6 fogásból itallal. Este: Színházak. mulatók megtekintése fenntartott első rendű helyeken, vagy a kiállítás területén levő ünnepségekben való részvétel. Ünnepélyek. Diszfelvonulások, idegen fejedelmek érkezésénél, katonai díszmélék és népünnepélyeken, az akadémia, képviselőház díszülésein külön fenntartott helyek Congressusok: A különféle tudományos Congressusokról a vonatkozó társadalmi körök értesítettnek és azokon kívánt részvét biztosittatik. Környék: Saint-Cloud és Versailles megtekintése a vállalat költségén. Párisban már időzöttek

*) Jelentkezést lapunk is elfogad.

Szerk.

részére. A program pontjai senkire sem kötelezők s kiki szabadon rendelkezhet ideje fölött. Párisban tovább időzés: Kik a hat hétig érvényben levő jeggyel Párisban tovább maradnak és azt 3 nappal előbb jelzik, azoknak a kedvezményes lakás és étkezés biztosittatik. Vissza utazás: Mint az odautazás 6 héten belül történik a programban jelzett vonalon. Az ut tetszés szerint megszakítható. Egy napi ellátásról szelvény-utalványt szolgáltatunk ki. Po d g y á s z: Ugy az odautazásnál mint a visszautazásnál bármily terjedelemben díjmentes. V á m: Gondoskodás történik, hogy a vámkezelők részéről zaklatásnak ne legyen kitéve az utas. Biztosítás: Az utasok 15 napra baleset ellen 5000 koronára biztosittatnak a hazai Foncière Pesti biztosító intézetnél és minden kiránduló csoporttal kitűnő magyar orvosok utaznak, kik úgy az uton, mint Párisban minden eshetőségben a vállalat költségén teljesítenek szolgálatot. Külön n ö s e l ő n y ö k: Becses figyelmükbe ajánljuk, hogy mindaz, a mi e programban fel van sorolva, a leggondosabb módon nyujtatik a részvétdíjért és hogy a *-gal jelölt pontok eddigéig egyetlen utazási vállalat által sem nyujtattak. — Már pedig e rendkívül szolgálmányok nemcsak hogy minden mellékiadástól megóvják az utast, hanem e mellett kitűnő előnyt, kényelmet és idő-ny:re-seget is biztosítanak. Akadályoztatás a részvételben: Ha valaki a részvételben akadályozva van, ezt a részvétel hónapja megállapításakor bejelentheti és a jegyét másra átruházhatja vagy a részvétdíj egy tizedének a költségekre való levonásával — a befizetett összeget a takarékpénztárnál felveheti.

Hirdetések felvétetnek a kiadó-hivatalban.

MAGYAR RUGGYANTÁRUGYAR R. T. BUDAPEST

CONTINENTAL- PNEUMATIC
a legjobb gátfűtő

KÖSSZEREKÉRTÉK

GUMMIBABA és JÁTÉKSZEREK LAPDA GYÜMÖLÉS LAPDÁK továbbá mindennemű műszaki GUMMIGYÉKEK GYÁRTÁSA

CONTINENTAL PNEUMATIC

A vonatok indulása Budapestről.

Érvényes 1897. október hó 1-től.

A keleti pályaudvaron				A nyugati pályaudvaron					
vonat-szám	óra	percz	vonat-neme	Délelőtt	vonat-szám	óra	percz	vonat-neme	Délelőtt
902	12	20	k.e.v	Konstantinápoly.	4702	12	00	k.e.v	Konstantináp.
102	12	40	"	Bécs, Páris. Lond	102	1	00	"	Bécs.PárisLond.
30	6	15	v. v.	N.-Kanizsa	166	5	55	sz.v.	Palota-Ujpest
10	6	50	sz.v.	Bécs, Graz	110	6	20	o.e.v	Bécs, Oszttende
304	7	00	gy.v.	Ruttka, Berlin	4102	6	30	sz.v.	Esztergom
1002	7	15	"	Zágr.Fiume,Róma	6102	6	40	"	CzeplédSzolnok
402	7	20	"	Kassa, Munkács	168	6	50	"	Palota-Ujpest
906	7	35	sz.v.	Bclgrád, Brod	012	6	55	v. v.	Lajos-Mizse
1508	7	49	"	Kassa,Popr.-Felka	6402	7	30	gy.v.	Zsolna
1008	8	00	"	Zágr. Fiume, Pécs	1106	8	00	"	Bécs
604	8	05	"	Arad, Brasso	170	8	05	sz.v.	Palota-Ujpest
506	8	30	"	Kolozsvár, Brasso	708	8	15	gy.v.	Temesv. Orsova
6	8	50	gy.v.	Bécs, Graz	712	8	30	sz.v.	Temesvár
408	8	50	sz.v.	Munkács M.-Szig.	172	9	05	"	Palota-Ujpest
306	9	20	"	Ruttka, Berlin	116	9	15	"	Bécs
1708	9	40	"	M.-Szig. Stanisla	4174	11	55	"	Palota-UjPest
1026	10	30	v. v.	Budafok					
Délután				Délután					
310	12	35	sz.v.	Hatvan	6104	12	05	sz.v.	CzeplédSzolnok
1302	1	45	gy.v.	Fehring, Graz	136	12	15	"	Nagy-Maros
602	1	55	"	AradTóvis,Brassó	176	1	04	"	Palota-Ujpest
504	2	15	"	Tóvis, Kőrösmező	104	1	45	gy.v.	Bécs
4	2	20	"	Bécs, Páris	178	2	20	sz.v.	Palota-Ujpest
16	2	30	sz.v.	Bicske	704	2	30	gy.v.	Bukarest
404	2	35	gy.v.	KassaM.-SzLemb.	4104	2	35	sz.v.	Esztergom
904	2	40	"	Belgr.Eszék, B.ód	6002	2	45	"	Lajos-Mizse
312	2	45	sz.v.	Hatvan	144	2	55	"	Érsekujvár
510	2	55	"	Szolnok	6106	3	05	"	CzeplédSzolnok
1004	3	00	gy.v.	Zágráb, Fiume	180	4	00	"	Palota-Ujpest
1022	3	20	v.-v.	Adony-Szab. Paks	716	4	25	"	Szeged
302	3	45	gy.v.	Ruttka, Berlin	133	4	35	"	Nagy-Maros
910	4	00	sz.v.	Szabadka	182	6	10	"	Palota-Ujpest
12	4	30	"	Győr	128	6	30	"	Párkány-Nána
308	5	20	"	Fülel, Ruttka	71	7	00	"	Verciorova
508	5	45	"	Kolozsvár, Brassó	4112	7	10	v. v.	Esztergom
318	6	25	"	Hatvan	6014	7	20	"	Lajos-Mizse
1706	7	5	"	M.SzigetStanisla	184	7	45	"	Palota-Ujpest
18	7	15	"	N.-Kanizsa	218	9	05	szsz.	Pozsony
1506	8	00	"	Kassa,Popr.-Felka	118	9	35	"	Becs
1006	8	30	"	Zágr.Fiume,Eszék	8706	10	15	o.e.v	Konstantináp.
406	8	40	"	Ungvár, Lemberg	714	10	35	sz.v	Szeged Temesv.
48	9	10	tszsz	Bicske,	1Közlekedik kedden és pénteken.				
502	9	15	gy.v.	Kolozsv.Bu'arest	2 " szerdán és szombaton				
908	9	35	sz.v.	B'gr. Eszék,Bród	3Csak a hajózás szünete alatt.				
1304	9	55	"	Fehring, Graz	4Közlekedik minden szombaton.				
606	10	00	"	Arad, Brassó	5 " " kedden				
8	10	45	sz.v.	Bécs,	6 " " vasárnap.				
322	11	00	v.-v.	Rut ka, Miskolcz	7 " " ünnep és vasárnap				
					8 " " minden szerdán.				

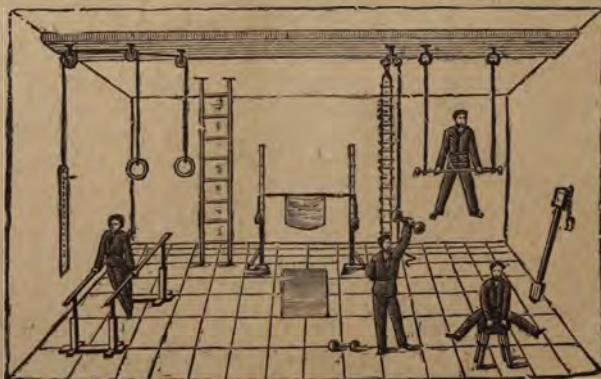
A vonatok érkezése Budapestre.

Érvényes 1897. október hó 1-től.

A keleti pályaudvaron				A nyugati pályaudvaron					
vonat-szám	óra	percz	vonat-neme	Délelőtt	vonat-szám	óra	percz	vonat-neme	Délelőtt
101	12	10	k.e.v	London,Pár. Bécs	701	12	50	k.e.v	Konstantin.
901	12	30	"	Konstantinápoly	705	5	30	osev	Konstantin.
643	5	00	tszsz	Arad	163	5	40	sz.v.	Palota-Ujpest
321	5	20	v.v.	Ruttka	165	6	35	"	Palota-Ujpest
1707	5	45	sz.v.	M.-Sziget	6101	6	45	"	Szoln. Czepléd
605	6	10	"	Brassó, Arad	217	7	05	tv.sz	Pozsony
47	6	15	tszsz	Bicske	709	7	15	sz.v.	Verciorova
402	6	35	sz.v.	Lemb. Miskolcz	4101	7	25	"	Esztergom
7	6	40	"	Bécs, Sopron	167	7	35	"	Palota-Ujpest
907	7	05	"	Belgrád, Brod	117	7	45	"	Bécs
507	7	10	"	Brassó, Kolozsv.	6011	7	55	v.v.	Lajos-Mizse
309	7	30	"	Hatvan	127	8	45	"	Párkány-Nána
1303	7	35	"	Graz, Fehring	169	8	55	"	Palota-Ujpest
501	7	50	gy.v.	Bukarest, Brassó	171	10	10	"	Palota-Ujpest
1021	7	55	v.v.	Paks,Ad.Szabolcs	715	10	35	"	Szeged
1505	8	15	sz.v.	Kassa, P.-Felka	143	10	55	"	Érsekujvár
1005	8	20	"	Fium. Zágr. Eszék	Délután				
1003	8	40	gy.v.	Fiume	701	12	55	sz.v.	Palota-Ujpest
319	8	50	sz.v.	Hatvan	703	1	25	gy.v.	Bukarest
509	9	10	"	Szolnok	175	1	40	sz.v.	Palota-Ujpest
11	9	25	"	Győr	103	1	50	gy.v.	Bécs
909	10	15	"	Szabadka	177	3	00	sz.v.	Palota-Ujpest
307	10	55	"	Ruttka, Fülel	6001	3	10	"	Lajos-Mizse
21	10	40	"	Triest, Fiume	6103	3	40	"	Szoln. Czepléd
Délután.				Délután.					
1025	12	20	v.v.	Budafok	135	3	55	"	Nagy-Maros
311	12	25	sz.v.	Hatvan	4103	4	40	"	Esztergom
301	12	50	gy.v.	Berlin, Ruttka	179	5	45	"	Palota-Ujpest
903	1	05	"	Konstantinápoly	115	5	55	"	Bécs
601	1	10	"	Brassó,TóvisArad	711	6	50	"	Temesvár
3	1	25	"	Lond. Páris, Bécs	181	7	00	"	Palota-Ujpest
403	1	30	"	Lemberg, Kassa	707	7	40	gy.v.	Orsov, Temesv.
1901	1	45	"	Gyékényes, Bécs	137	8	20	sz.v.	Nagy-Maros
503	1	50	"	Tóvis, M.-Sziget	183	8	30	sz.v.	Palota-Ujpest
1301	2	05	"	Graz, Fehring	105	8	50	gy.v.	Bécs
313	5	55	sz.v.	Gödöllő	6105	9	05	sz.v.	Szoln. Czepléd
505	6	20	"	Brassó, Kolozsv.	1401	9	20	gy.v.	Zsolna
25	6	50	v.v.	Győr	4111	9	30	v.v.	Esztergom
5	7	15	gy.v.	Bécs, Graz	109	9	55	os.ev	Bécs
603	7	20	sz.v.	Brassó, Arad	6013	11	00	v.v.	Lajos-Mizse
905	7	35	"	Belgrád, Eszék	101	11	50	k.e.v	Lond. Pár. Bécs
305	7	45	"	Berlin, Ruttka	1Közlekedik kedden és pénteken.				
1007	7	55	"	Fium. Zágr. Pécs	2 " szerdán és szombaton.				
1705	8	10	"	Stanisl. M.-Sziget	3 " október 15-ig.				
1001	8	35	gy.v.	Róm. Fium. Zágr.	4Csak a hajózás szünete alatt.				
407	8	40	sz.v.	Munk. M -Sziget	5Közlekedik minden pénteken.				
1507	9	05	"	Kassa, P.-Felka	6 " " kedden.				
9	9	20	"	Bécs, Graz	7 " " vasárnap.				
401	9	55	gy.v.	Munkács, Kassa	8 " " ünnep és vasárnap.				
19	10	00	sz.v.	N.-Kanizsa	9 " " minden szerdán.				
303	10	15	gy.v.	Berlin, Ruttka					

Az 1896. évi ezredéves kiállításán haladást elismerő oklevéllel kiüntetett

Gráner Pál első budapesti tornaszerkészítő.

Elvállal minden e szakba vágó munkát, egyleti helyiségek, iskolai tornatermek teljes felszerelését oly olcsó áron és jó minőségben, mely a versenyt bárkivel kiállja.

Budapest, VI. ker., Angyalföld. Hunyady-út 77. szám.

Kerékpár

és varrógép javítóntézet

PAVELKA ISTVÁN

VII. ker. Dohány-utca 48. szám.

Elvállal minden e szakmába vágó javításokat jótállás mellett jutányosan.

12 évi működésem a Herbster cégégnél elég biztosítékot nyújt arra, hogy a belém helyezendő bizalomnak mindenkor megfelelőleg

A n. é. közönség szives pártfogását kéri.

Kiváló tisztelettel

PAVELKA ISTVÁN,

12-10